

SLOVENSKI ČEBELAR

1941

XLIV 3

Vsebina:

Vabilo na redni letni občni zbor Zv. čebelarskih podružnic v Kranju	57	Računski zaključek Slov. čebelarskega društva v Ljubljani	45
Vabilo na redni letni občni zbor Zveze čebelarskih podr. za biv. mariborsko oblast	57	O prezimovanjih v mediščih in o papriciranem sladkorju	46
Razni načini dodajanja matice	58	Čebela Maja v Mariboru	49
Kako bomo spomladi okrepili družine?	40	Ctivo za začetnike	47
Letno poročilo opazovalnih postaj za 1959-1940	42	Opazovalne postaje	50
Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?	44	Društvene vesti	52
		Naše podružnice	55
		Drobir	55

Mali oglasi

Prodajam 19 A. Z. panjev, skoro novih; 15 jih je na 9 satov, ostali pa so na 10 satov. Sušeršič Viktor, Zgoranje Bitanje, p. Stražišče pri Kranju.

Marec je najprimernejši čas za razmnoževanje ive. Potakajence dobite pri Hinku Klanšku, čebelarju pri Sv. Jurju pod Kumom.

Podružnica Krčina ima na prodaj 30 kranjičev z mladimi maticami, čistokrvne sivke. Mera panjev normalna. Cena po dogovoru. Naslov: Soklič Ivan, Zalag, p. Dob pri Domžalah.

Rotar Anton, Podsmreka 10, p. Dobrova pri Ljubljani, proda 25 naseljenih A. Z. panjev. Cena po dogovoru.

Kupim večje število naseljenih eksportnih panjev z močnimi družinami in nekaj kranjičev. Kupim tudi večjo množino čebelnih voščin. Ponudbe pošljite na naslov: Ivan Jelen, St. Ilj pri Velenju.

Urh Franc, čebelar v Bohinjski Beli, štev. 110, proda 12 kranjičev z mladimi maticami. Čiste sivke, panji normalne mere. Cena po dogovoru.

Vrbaško pčelarsko društvo, Novi Vrboš, Dunavska banovina, kupi okrog 50 kranjičev. Poandriki naj navedejo ceno. Matice mlade, čistokrvne sivke.

9 rabljenih A. Z. panjev, dobro ohranjenih, ugodno proda Borštinar F., Ljubljana VII, Medvedova ulica 27/I.

Prodajam 50 kranjičev normalne mere z mladimi maticami, čiste sivke. Cena po dogovoru. Oddam vse skupno. Ivan Soklič, Zalag, pošta Dob-Krčina pri Domžalah.

Prodajam 16 naseljenih A. Z. panjev. Čebelnjak - Kočevje 97. H. Lakner, Ljubljana - Vič, Predjamska ul. 72.

Prodajam 50 praznih, rabljenih, dobro ohranjenih A. Z. panjev na palice, 9 in 10 satnih, ter dobro ohranjen čebelarski voz na vzmetih, na katerega se lahko naloži 42 A. Z. panjev. Markelj Štefan, čebelar na Vrhniki.

Prodajam 50 kranjičev z lamskimi maticami. Sodja Jože, čebelar in posestnik, Dobrava - Vintgar 28, Gorenjska.

DOPISI

Iz Gornje Rečice. Gornja Rečica ima svoje ime po potoku, ki izvira pod goro Mrzlico, znano izletniško točko in teče po dolgi in ozki dolini ter se izliva v Savinjo pri Laškem.

Da imajo Rečičani ljubezen do čebel, kažejo mnogoštevilni čebelnjaki, med katerimi jih je nekaj tudi lepo urejenih. Čebelarjev z velikim številom panjev tod ni. V Rečici je samo sedem čebelarjev vpisanih v naši silno raztreseni podružnici Rimske toplice. Imamo 76 panjev, in sicer 68 A. Z. panjev, 8 pa drugih sestavov, kranjičev nič. Neorganiziranih čebelarjev je v okolišju 11 z 51 panji (8 A. Z., 8 kranjičev, 15 pa drugih sestavov). Omeniti pa moram, da bo n jih število spomladi še precej manjše, ker je malo kateri neorganiziran čebelar kupil toliko sladkorja za svoje čebele, da bi jim zadostovalo in jih rešil strašne smrti lakote.

Pašne razmere. Prvo pomladansko pašo nudita čebelam leska in teloh. Pomladanskega vresja je prav malo, nekaj je tudi ive, ki raste kot gozdni plevel v slabo negovanih gozdovih. Precej zadovoljivo pomladansko pašo daje sadno drevje, zlasti češnjave, slive, češplje in drugo koščičasto drevje. Nekaj pa daje tudi jablane, ki obdajajo naše skromne kmečke domove.

Za sadnim drevjem se odpre paša na travniških cvečlicah, na regratu, kadulji in glavincu. Tudi v naših gozdovih je včasih obilna paša, zlasti na kostanju, katerega je precej, a žal ga zadnja leta silno krčijo, ker se drago proda. Tudi smreka in jelka bi lahko dali precej sladkega blagoslova, toda redkokdaj zamedita.

Vsako leto stavimo največ upov v ajdo, ki jo tukajšnji kmetje sejejo precej, pa vsako leto splavajo naši upi po vodi: ne med, pa ne med. Vzrok tega je včasih deževje, včasih suša, ali pa mrzli vetrovi, tako da uboge čebele skoro nobeno leto ne morejo izkoristiti zadnje paše in moramo leto za letom segati po sladkorju in nadlegovati naše hujšane denarnice. Pa zaradi tega ne smemo še obupati, morda bo pa letos naš patron posredoval na „odločilnih mestih“ za boljše letino? Prosimo pa tudi delivca miru, naj nam ohrani to, kar pogrešajo mnogi narodi okrog nas, namreč ljubi mir, da se bomo lahko v miru posvetili vsak svojemu poklicu, poleg tega pa ves prosti čas preživeli pri svojih čebelah, ki so tako lep zgled složnosti in pridnosti.

Pozdravljam vse slovenske čebelarje in jim želim izredno medeno leto.

Jerom Viktor, Rečica.

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani
Izha a mesečno.

Številka 3

V Ljubljani 1. marca 1941

Letnik XLIV

Vabilo na

redni letni občni zbor

Zveze čebelarskih podružnic Antona Janše v Kcanju,
ki bo dne 16. marca 1941 ob pol 9. uri dopoldne v pro-
storih gasilskega doma v Škofji Loki.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav in otvoritev po predsedniku.
2. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Poročilo rač. preglednikov.
6. Volitev novega odbora.
7. Slučajnosti.

O d b o r.

Vabilo na

redni letni občni zbor

Zveze čebelarskih podružnic za biv. mariborsko oblast,
ki bo v nedeljo, dne 6. aprila 1941 ob pol 10. uri v Ma-
riborskem dvoru v Mariboru, Kralja Petra trg.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, č) pregledovalcev računov.
3. Predavanje referenta za čebel. pri kralj. banski upravi g. Okorna „O selekciji naše čebele in važnosti plemenitnih postaj“.
4. Volitev novega odbora in odseka za vzdrževanje drevesnice; poroča nadzornik Močnik P.
5. Slučajnosti in predloogi podružnic.

Ker so na dnevnem redu važne zadeve, prosimo vse včlanjene podružnice, da za-
nesljivo pošljejo svoje delegate na zbor. Vsak delegat mora imeti pooblastilo, podpisano
od predsednika in tajnika podružnice; na pooblastilu mora biti podruž. žig.

Podružnice, ki imajo za občni zbor kake predloge, prosimo, da jih pošljejo „Zvezi“
10 dni pred občnim zborom. O prepozno vloženi predlogih se na občnem zboru ne bo
razpravljalo.

Tajnik: Koban

Predsednik: Dšura

Razni načini dodajanja matic

Gorenjec.

Gospod urednik je k mojim lanskim mesečnim navodilom za junij (6. števil.) napravil pripombo z vabilom, naj opišem nasvetovani način dodajanja matice bolj natančno.

Dodajanje matic je za začetnika prav mučno in kočljivo delo, če mu pa damo še v naglici površen nasvet, je kakor da mu niso nič svetovali.

Zapisal sem, da se pri rojih, ki jih naredimo ob priliki točenja, ni treba ozirati, kakšno matico damo roju, ali sprašeno ali ne. Odgovor, ki naj bo popolnoma jasen, moramo zato podpreti z različnimi načini dodajanja matic, obenem pa tudi premisliti, vsaj kolikor je mogoče z našim človeškim razumom, v kakšno stanje smo pripravili čebelno družino oziroma v kakšnem se že nahaja.

Najbolj preprost in že do dna preizkušen način dodajanja matice je, da damo novo matico družini priprto v matičnico potem, ko smo ji prejšnjo matico odstranili iz kakršnega koli vzroka, ali pa jo je sama izgubila. V tem primeru se družina že zaveda osirotelosti ter s svojim žalostnim beganjem išče, kako bi prišla do druge matere. Ako je družina v takem položaju, da si sama ne more izpodrediti nove matice, je zadovoljna z vsem, kar ji nudimo v pomoč. Zelo rada sprejme vsako matico, pa naj je tudi neizprašena. Že bolj trmasta je družina, ki ima še odkrito zalego. Ta se kmalu zave, da ji je mogoče izpodrediti novo matico. Kadar damo taki družini v matičnici zaprto matico, jo včasih potrdi le del čebel, drug del pa nastavi na zalegi matičnike. Kaj si mislimo, kadar pregledujemo tak panj? Mar vlada v panju popolen nered? Nikakor! V taki družini sta le dve enako močni stranki z istimi željami, a drugačnimi načrti. Ena že zadovoljna z vlado tujke, druga pa hoče na vsak način priti do matice iz lastne moči. Največkrat zapade oblast tujke oziroma ene stranke tudi druga stranka brez našega posredovanja. Mnogokrat pa pride družina na ta način do dveh matic in taki primeri se zde nekaterim zelo zagonetni. Družine z dvema maticama imamo večkrat kot mislimo. Da tega ne opazimo, je vzrok, ker taka dvojna vlada običajno ne traja dolgo, razen ako matici loči matična rešetka med mediščem in plodiščem, ali pa sat z obnožino v sredini plodišča.

Drug že tudi preskušen način dodajanja matice je s pomočjo prevare čebel. V tem primeru pripravimo nezaželeno matico v matičnico, po enem dnevu jo zamenjamo z drugo, katero damo v isto matičnico. Kaj smo tu storili in v kakšnem stanju je bila dotična družina? Čebele smo prevarili; one se niti ne zavedajo, da je zdaj namesto prejšnje matice druga v panju, zato zavlada ta hitro po vsem panju.

Pri tem načinu dodajanja ostane družina popolnoma mirna, nanjo izmena matice nič ne vpliva. Zato je ta način zelo priporočilen, toda izvršljiv je samo v panjih s premičnim satjem. V kranjičih ga je mogoče izvršiti le z velikim trudom, zato se ga zlasti začetnik ne bo posluževal. Njemu je potreben lažji način izmene matice. Zato skušamo najti način, ki ga je lahko izvesti in panj samo enkrat odpreti. V ta namen skušamo maticam dati vonj dotičnega panja ali pa jim vzeti lastni vonj. To se nam čestokrat posreči, vselej pa ne. Kaj pa nam kličejo veliki čebelarji? Nazaj k naravi! Čebelar naj tedaj vselej premisli, ali je delo, ki ga namerava opraviti v panju, v skladu z naravnimi zahtevami čebel. Ker smo tudi ljudje otroci narave, se vprašajmo, kdaj bi mi sprejeli tujo nadvlado brez velikega odpora. Mar takrat, ko smo notranje urejeni, močni? Nikakor! Pač pa takrat, kadar je v naši sredini vse zmešano in brez pravega vodstva ter komaj sami vemo, kaj nam je storiti, da si ohranimo življenje, torej za časa revolucije, splošne zmede, ko nam niti malo ni mar, kdo bo vladal in se nam gre samo za to, da živimo. Medtem pa se vsiljivec že polasti vlade in ko pokaže, da je za to sposoben, pa ima tudi takoj svoje privržence, ki mu pomagajo, četudi je tujec. Na podoben način prevarimo lahko tudi čebele; tudi v njih panju lahko naredimo „revolucijo“, da se svojega prejšnjega stanja niti ne zavedajo. Kako?

Imel sem prašilniké na tri sate. Kadar sem iz njih prodal matice, sem želel, da bi z godnimi matičniki prišel hitreje do novih matic. Ali nerade so jih sprejele, povečini so jih razgrizle in nastavile druge na svoji zalegi. Čakaj zlomek! sem si mislil, vas bom jaz malo premešal, mogoče boste potem bolj pohlevne. V ta namen sem potegnil ven srednji sat v enem prašilčku, na njegovo mesto pa dal srednji sat iz sosednjega, ta pa je dobil onega, ki sem ga vzel prve mu. Uspeh tega je bil, da je bila zmeda v vseh panjičih, in sicer dvojna: prvič zaradi odvzetja matice, drugič zaradi tujih čebel v sredini prašilčkov. Reči moram, da sem

jim potem veliko laže vrnil matičnike. Še lepšo zmedo v korist novi matici pa naredimo, ako vzamemo iz panja tri ali štiri sate s čebelami vred. Na teh satih je mogoče tudi matica, ki jo nameravamo uničiti, ako ni, jo moramo seveda v panju poiskati. Ko je odstranjena, ometemo čebele z onih štirih satov na sipalnik zadaj v panj, sate pa vrnemo ometene v panj. Ko se čebele prašijo proti satom, spustimo med nje novo matico, ki jo čebele takoj nadahnejo z duhom svojega panja. Ker smo čebele ometli s satnikov, so nekako v istem stanju kot bi šle v tuj panj. To lahko sklepamo po tem, ker se močno praše in počasi pomikajo nazaj kot bi prosile, če smejo v panj. Preden so vse čebele zopet na svojih mestih, kot so bile prej, se navadno matica že lepo mirno sprehaja med njimi po satju. Ta način je bil že nasvetovan v „Čebelarju“ med „Drobirjem“.

Popolno zmešnjavo med čebelami pa naredimo pri narejenem roju, kot sem ga opisal. Čebele v narejencu ne kažejo nobenega odpora proti tuji matici. Znajdejo se v tako težkem položaju, da po naravnem nagonu ne skrbijo za nič drugega kot za svoje lastno življenje. Zato jim je tudi vseeno, kakšno matico jim damo, naj bo sprašena ali ne, takoj se je oklenejo z veseljem, ker čutijo, da brez nje ni obstanka. Iz obilja, ki so ga imele v prejšnjem panju, so prišle v prazen panj in imajo samo to kar dobe iz čebelarjevih rok. Podobne so pregnancem, ki živijo kjer koli na račun ljudske milosti.

Ostane še vprašanje, zakaj sem tako podrobno opisal že večkrat premleto stvari. Nahajamo se tik pred veliko izmenjavo matic, ki jo bomo morali izvršiti po vseh naših čebeljakih s čistokrvnimi maticami iz pravih postaj v rejskih okoliših banske uprave. Ker moramo biti pripravljeni, da trud delavcev na tem področju ne bo zaman, se mora vsak čebelar dobro izvežbati, da pri izmenjavi matic ne bo prevelikih izgub. Dobrih matic ni mogoče vzrediti tako lahko in tudi ne brez stroškov. Zato je prav, da že sedaj poznamo preizkušene načine dodajanja in izmenjave matic. Posebno začetnikom to ne bo škodovalo!

Pripis uredništva. Dragi gorenjec! Na podlagi pojasnil v predzadnjem odstavku gornjega spisa lahko potrdim, da je na opisani način mogoče dodati ometencu (narejencu) s p r a š e n o matico brez posebnih težav in brez posebnega tveganja, čeprav ne s popolno zanesljivostjo. V roju so skoraj same mladice in mlajše če-

bele, saj so starejše med ometanjem odletele in mlade čebele se rade sprijaznijo s tujo sprašeno matico. Jaz sem postopal nekoliko drugače. Čim sem čebele ometel in sate vrnil v panj, sem pripravil novo matico v tako matičnico, ki jo enostavno zabodem v košček satja, in vtaknil v žep. Nato sem kranjiča postavil pokonci, udaril z robom brade ob tla, da so vse čebele padle na dno panja, panj prislonil kamor koli in matico stresel iz matičnice med roj. V tej novi zmešnjavi se čebele prav nič ne zmenijo zanjo.

Panj sem zaprl (odprl dušnik!) in ga odnesel v kak temen in hladan kraj ter mu dal takoj pošteno porcijo klaje. Tu sem ga pustil do večera, potem pa vsadil v določeni panj. Ne spominjam se, da bi bil kdaj izgubil kako matico.

Težje pa je z dodajanjem neoprašenih matic ometencu. Pri teh moramo biti že nekoliko bolj previdni in postopati tako kakor pri naseljevanju plemenjakov. Roju damo večjo porcijo goste klaje in ga postavimo za šest ur v temno in hladno klet. Šele potem mu damo matico priprto v matičnici, ki ima izhod zaprt s sladkornim testom. Roj pustimo poldrugi dan v kleti in ga nato proti večeru prenesemo na določeno mesto. Previdnejše postopanje pri dodajanju neoprašenih matic je potrebno, si cer so izgube neizogibne. Te pa preprečimo s klajo, s priporom matice in s temo v kleti. Poznamo g. Gorenjca kot izvrstnega čebelarja in vzrejevalca matic, pa smo prepričani, da ravno tako ravna.

Gospod Gorenjec omenja, da bo treba v rejskih središčih izmenjati mnogo matic in da je zato treba točnih in podrobnih navodil ter da je zavoljo tega opisal „že večkrat premleto stvari“. Uredništvo tako „premlavanje“ odobrava. V SČ in v naši čebelarški književnosti se je o izmenjavi matic razmeroma zelo malo pisalo, pa še to je raztreseno po vseh kotih, da izgubi v nekoliko letih sleherno praktično vrednost.

Pri nas je najbolj običajna jesenska in pa spomladanska izmenjava matic, torej najlažji in najmanj tvegan način. V dobi od približno srede ali konca avgusta do konca aprila je — lahko rečemo — nekritična doba za zamenjavo matic. Takrat čebele niso tako občutljive za tako operacijo, ker je v družini ugasnil rojilni nagon. Čisto drugačno pa je njih razpoloženje do tuje matice v rojilni dobi. Tedaj sprejmejo tujo oprášeno matico le, če jih do tega prisilimo na kakršen koli način. Zato lahko to dobo imenujemo kritično dobo.

V rejskih središčih bo treba največ matic izmenjati v kritični dobi, večinoma takoj, ko pridejo plemenilčki s plemenilnih postaj. Saj drugače tudi ne bo mogoče, ker bo treba plemenilčke brž zopet naseliti. Zato so čebelarjem potrebna zlasti točna navodila o izmenjavi matic meseca junija in julija.

Pa naj tudi mi končamo — za sedaj, kajti s temi vrsticami ta zadeva še ni zaključena. Že v prihodnji številki bomo objavili še druga navodila.

Kako bomo spomladi okrepili družine?

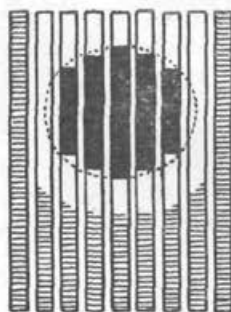
Rojec Vlado — Litija.

(Konec.)

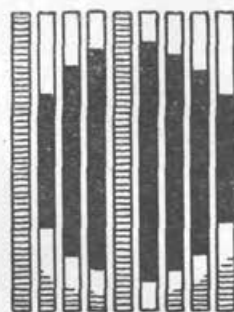
Med drugim pregledom, ki ga izvršimo v prvi polovici marca meseca, bomo našli zaleženih približno 4 sate. Če je gnezdo prislunjeno k levi ali desni steni panja, na kar pogosto naletimo v čebeljakih, kjer so panji tesno zloženi drug poleg drugega, premaknemo sate tako, da pridejo zaleženi v sredino plodišča. Vrstnega reda zaleženih satov ne smemo izpreminjati, kajti naš namen je samo ta, da damo matici možnost obojestranskega in simetričnega razširjanja gnezda. Obenem pa lahko napravimo ob tej priliki še tole: Vsak drugi zaleženi sat obrnemo tako, da pride oni konec sata, ki je bil prej ob čelni končnici, navzad pred zamreženo okence. Pri petih satih obrnemo dva. Kaj se skriva za našim ukrepom, vam pojasnita risbi 1 in 2. Risbi predstavljata, kakor tudi vse ostale, prečne prereze v srednji višini plodišča. Zalega je označena črno, med in obnožina pa črtkano. — Prvotno gnezdo zavzema v prečnem prerezu približno prostor, ki ga omejuje začrtana elipsa. Ta elipsa je dokaj ozka in običajno primaknjena k sprednji končnici panja. Zadaž za gnezdom so nakopičene neizrabljene zaloge medu.

S tem, da smo dvoje satov preokrenili, se je slika bistveno izpremenila. Gnezda sicer nismo preveč razkopali, toda ob koncih posameznih satov so se pojavila mesta brez zalega. Ta prazna mesta bodo čebele takoj zasedle, ker morajo greti zalego, ki je tamkaj ostala, odnosno se tjakaj vrinila. Gnezdo je nepravilno oblikovano, vendar pa že kaže obrise širše elipse, do katere ga bodo morale čebele zaradi našega poseganja razširiti. Morebitni med bodo prenesle od spredaj navzad ali na stranske sate, izpraznjene celice očistile in odkazale matici

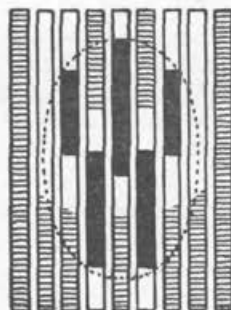
nove ploskve za zaleganje pripravljenih celic, ki jih bo ta brez oklevanja kmalu posejala z jajčeci. Obtok medu, ki ga je sprožila preureditev zalog z zimsko hrano in raztegnitev ogrevanja v smeri podolžne panjeve osi, zaleganje samo pospešuje. Čež kake tri tedne bo gnezdo približno tako

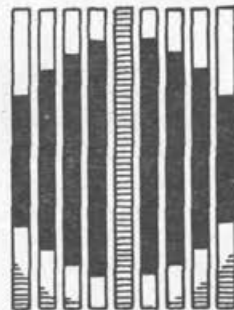
1

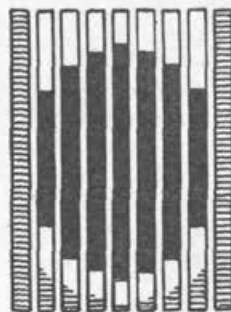
4

2

5

3

6

urejeno, kakor ga kaže v prečnem prerezu naslednja risba (5). Sedaj je čas, da ponovno odločilno posežemo v snovanje zalegajoče matice in njenih pomočnic.

Ves med se je medtem preselil na zadnja stranska sata, ki jih nekateri imenujejo tudi krovna sata, ker krijejo zalego od strani. Ta sata pa sta matici nekako v napoto, ker se ob njih zaustavlja nadaljnje širjenje gnezda. Zato izvlečemo najprej en krovni sat ter posnamemo z vilicami ali s

krivcem voščene pokrovce, s katerimi so zalepljene medene celice. Nato ga potisnemo v sredo gnezda, ostale zaležene sate pa odmaknemo proti kraju, od koder smo ta sat vzeli, da pridobimo zanj potreben prostor. Naš ukrep, ki ga ponazoruje četrta risba, čebelam prav gotovo ne bo po godu. Gnezdo je kakor presekan v dvoje, med katerima tiči krovni sat kakor neprehoden plot. Naravnost besne se vržejo čebele na pregrajo, da jo odstranijo in spet vzpostavijo zvezo med nastalima oddelkoma svoje otroške izbe. Spravijo se na med, ga prenašajo in s tem poženejo v obtok. In že je na mestu matica s četo postržnic in dojlj. Z zaleganjem se ji mudi, kot bi ji šlo za stavo. Dober teden, pa je ves sat od vrha do tal, od sprednjega konca do zadnjega ves pikčast od nežnih belih jajčec, da ga je veselje pogledati. Toda nam žilica še ne da miru. Spet razmaknemo gnezdo in v njegovo sredo potisnemo še drugi krovni sat. (5. risba.) Novo presenečenje za čebele, novo prenašanje medu, novo zaleganje. Gnezdo je razširjeno do skrajnih meja, razvoj družine je na višku in, če so prilike ugodne, lahko pridemo k prestavljanju satov v medišče. (6. risba.)

Proti popisanemu premeščanju satov bo imel marsikdo pomisleke. Doslej je vedno veljalo pravilo: „Gnezdo je nedotakljiva celota“, na lepem pa ti začne nekdo razlagati, da je ravno nasprotno res. Po gnezdu rogovili, kot bi bilo vaška gmajna, na kateri je vse dovoljeno. No, tako hudo pač ni! Okvare, ki jih povzročimo s trikratnim posegom v odrejeni red razvijajoče se družine, čebele kmalu izgledajo. Nič čudnega! Saj niso niti od daleč tako nasilne kakor one, ki nastajajo pri prestavljanju. Če tedaj ne obupajo, tudi sedaj ne bodo. Pri prestavljanju razdremo gnezdo od vrha do tal in odvezamo čebelam vse, ker so z lju-beznijo in s trdom znašale skupaj prav od preteklega poletja. Pa vendar proti prestavljanju ni pritožb. Če ga kdo obsoja, potem je seveda upravičen, da se upira tudi predlaganim izpremembam. Toda to bi bila ozkosrčnost, ki ni nikjer na mestu, še manj v čebelarstvu.

Pravila o nedotakljivosti gnezda, ki smo ga slepo prevzeli iz danes že zastarele Gerstungove šole, ni jemati preveč dobesedno. Pomladi in poleti vsaj ne, kajti ob tem času so družine polne prekipevajoče življenjske sile, čvrste in prožne, da z lahkoto prenesejo razne motnje. Tudi pri mladem človeku se rane hitro zacelijo, dočim so stari ljudje

zelo občutljivi celo za vremenske izpremembe. S starimi ljudmi bi mogli primerjati družine, ki so prekoračile višek svojega razvoja in se pripravljajo na zimski počitek. Zato jih ne vznemirjajmo! Jeseni, in sicer že ob ajdovi paši bi bilo pač umestno, da si zapiše čebelar na okence plodišča staro latinsko krilatico: „Noli me tangere“ — „Ne dotikaj se me“. Tako bi mu bila vedno pred očmi in bi ga obvarovala pred marsikatero nevšečnostjo.

Način omočevanja družin in razširjanja gnezda, ki ga priporočam in o katerem se mi zdi, da bi bilo prav, če bi ga uvrstili med redna čebelarska opravila, sem posnel po Armbrusterjevi brošuri „Čebelarjenje — ali in kako?“ (Bienenzucht — ob und wie?) V nji bi našli še nekatera druga navodila, ki pa se mi zde nebitvena in za naše razmere neprikladna. Armbruster n. pr. svetuje, da bi že ob prvem pregledu obrnili vse sate. Med pride tako pred žrelo, kjer ga čebele ne trpe, pa ga polagoma premestijo navzad, kamor po njihovem mnenju edino spada. Tedaj je v panju že zalega, zunaj pa je še toliko mrzlo, da bi s tem obračanjem, ki zahteva vendarle nekaj časa, preden je opravljeno, plodišče preveč shladili, čebelji deci, oni, ki je še v zibkah in oni, ki se je že izmotala iz poveljev, pa občutno škodovali na zdravju. V panju, ki ga je skonstruiral Armbruster in je razširjen pod imenom „Sparstock“, je to enostavno, ker ima premično dno, premično plodišče, medišče in pokrov ter ga opravljamo od zgoraj. Ob prvem pregledu plodišče, ki ga tvori lesen prizmatičen obod, na katerem vise sate v razporedu mrzle stavbe, preprosto ločimo od dna, dvignemo, zavrtimo za 180° ter po preiskavi in odstranitvi zjedi postavimo na prejšnje mesto. Plodišča tako rekoč ne odpiramo in satov sploh ne izvlačimo.

Prestavljanje satov v medišče pred glavno pašo izvršuje Armbruster, kakor tudi Zander, v več etapah. Pri nas je prešel v splošno rabo poenostavljeni način, ki ga je po Preussu uvedel Žnidaršič in bi se kak drug način le težko uveljavil. Komplikacije obratovanja so možne le v manjših čebeljakih, v večjih, zlasti pa v kmečkih, četudi ni v njih mnogo panjev, pa so izključene iz enostavnega razloga, ker so prezamudne.

Ob zaključku še nekaj besed. Ukrepi, ki naj bi letošnjo pomlad nadomestili špekulativno pitanje, morejo roditi uspeh samo pod določenimi pogoji. Ti bi bili:

1. Družina naj bo vsaj srednje močna, matična mlada, zdrava in plodovita.
2. Panj ne sme trpeti zaradi pomanjkanja hrane. Ob prvem pregledu moramo najti do tri prste široke vence medu še na vseh satih, krovna sata pa morata biti zadelana od vrha do tal.
3. V času naših operacij ne sme primanjkovati obnožine.

Medtem ko je prva dva pogoja lahko izpolniti, smo pri tretjem skoraj brez moči. Marsikaj se je že priporočalo kot enakovredno nadomestilo za obnožino, toda novejši znanstveniki so vse mešanice in beljakovinsaste snovi, ki so jih svoj čas uporabljali čebelarji, drugo za drugo odklonili. Na Češkem delajo sedaj poizkuse z moko iz razgrenjene soje. Od nje si mnogo obetajo in nekatera podjetja so jo že začela razpečavati kot čebelarsko potrebščino. Premagati pa je treba še glavno težkočo, ki je v problemu, kako spraviti sojo v panj, da bo imela isti učinek kakor naravna obnožina. Če jo pokladamo pomešano z medom ali razpuščeno v sladkorni raztopini v navadnih pitalnikih, mladnicam goitne žleze, ki so najvažnejša opora za vse tozadevne sklepe, ne nabreknejo zadosti. Učinek je tako malenkosten, da se očituje način kot popolnoma neuporaben. Neki drugi način odreče baš v deževnem in hladnem vremenu, ko je obnožina družini najbolj potrebna, neki tretji pa zahteva preveč delovnega časa. Tako smo kljub uspehom še vedno pri starem. Toda o vsem tem kaj več v naslednjem članku.

Pripomba uredništva. Prvi članek o obračanju satov kot sredstvu za pospeševanje zaleganja smo prejeli lani od nekega čebelarja v Prekmurju, ki pa noče biti imenovan. Za objavo se nismo mogli odločiti, ker se nam upira, da bi čebelarje vznemirjali s tem še ne dovolj preizkušenim čebelarskim opraviлом, ki se doslej še nikjer ni uveljavilo v večjem obsegu ter ga še nikjer nismo uvedli v čebelarske obrate kot redno opravilo. Tudi v čebelarski književnosti je o njem zelo malo govora, še manj pa je na razpolago zanesljivih podatkov o doseženih uspehih.

Če smo se navzlic temu odločili za objavo članka g. Rojca, so bili pri tem mero-dajni posebni oziri do njegovega spretnega peresa in ker mu kot odličnemu sotrudniku ne moremo kratiti besedne svobode.

Iz prakse vemo, kako dvorezna so vsa sredstva za priganjanje panjev k obilnejšemu zaleganju in kakšne posledice lahko

zadenejo zgodaj razvite družine. Zato bi bilo prav, da tudi obračanje satov najprej samo preizkusimo in šele na podlagi doseženih uspehov izrečemo odločilno besedo.

Poizkuse naj napravijo le posamezni čebelarji, ki se čutijo za to sposobne. Izvršiti jih morajo sistematično in vestno ter več let zapored. Za poizkuse je treba odbrati dve skupini popolnoma enakih družin; vsaka skupina mora šteti vsaj tri, štiri panje. Družine morajo biti enako močne, matice iste kakovosti in starosti, množina zalege in zaloge hrane ob začetku poizkusa ista; panji morajo stati, če le mogoče, v eni vrsti in naj bodo vsi enako zapaženi. Eno skupino oskrbujemo običajno, pri drugi obračajmo sate po navodilih g. Rojca. Vse, kar opazimo in doženemo, zapisujemo, zlasti vse o množitvi zalege in porabi živeža. Pristavljamo pa, da taki poizkusi niso za vsakogar. Le kdor ima zadosti čebelarskega znanja, dovolj časa in mnogo potrpljenja, naj se jih loti.

Nadejamo se, da bodo že letošnji poizkusi pokazali, ali jih kaže nadaljevati ali opustiti.

Letno poročilo opazovalnih postaj za 1939 – 1940

(Konec.)

Mayer Julij — Dob.

Pomladna in poletna doba.

Oba pomladna meseca, april in maj, bi morala biti po vseh pravilih polna pomladne toplote in lepote, pa sta bila vetrovna, mrzla in deževna. Panji so se zelo slabo razvijali, ker čebele niso mogle donášati potrebne obnožine. Pa tudi nose mavost je redčila čebele in panje. Umni čebelarji so združevali oslabiljene panje, da so na ta način prišli vsaj do nekaterih močnejših družin. Obenem se jim je na ta način nudila možnost, da so uničili vse stare čebele, nosilke kužnih klic.

Prava lepa pomladna doba je trajala le nekaj dni v maju in prvo tretjino v juniju. Sadno drevje se je odelo v bujno cvetje in tudi travniki so bili lepo pisani. Vse te krasote pa šibki panji niso mogli s pridom izkoristiti v tej kratki dobi lepih dni, posebno, ker je sledila hudo deževna druga tretjina meseca. Nekaj malega cvetličnega medu so želi oni redki čebelarji v višjih legah, kjer se je pomladno cvetje razbohotilo šele v drugi polovici junija.

Šele zadnji dnevi junija in prva polovica julija so bili zopet lepi, dasi so se večkrat podile preko naših pokrajin hude nevihte z močnimi nalivi. Ti so tudi v kali zatrli in izprali mano na hoji, ki se je v tem času pojavila. Gozdno pašo je prav za prav imela le postaja pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Drugod so čebele dobresedno stradale in so matice prenehale z zaleganjem. Ta čas smo panjem pokladali, da bi vsaj dovolj močni prišli v ajdo. Toda tudi ta poslednji up in nada čebelarjev je letos popolnoma odpovedala. Pa saj ni bilo nič čudno: ob najlepšem ajdovem cvetu je zjutraj kazal toplomer komaj nekoliko stopinj nad ničlo.

Kako so letos čebele odrezale v ajdi, naj povedo sledeče vrstice: Letos sem imel vse svoje čebele na podružničnem pasišču v Vodica. Zanimal sem se za donosnost tega pasišča, zato sem vse panje pred odhodom na pašo tehtal. Ves čas ajdovega cveta je bilo še prilično lepo, dasi hladno vreme. Zjutraj je ležala na polju lahna meglica, kar je obujalo najlepše nade na dober donos po vseh nepisanih čebelarških pravilih. Le nekoliko dni Jernejevega tedna je dišalo okoli čebelnjakov. Domač čebelar, dober opazovalec, pa me je kmalu opozoril, da čebele popoldne izborno obirajo jesensko resje in morda se imamo le temu zahvaliti za tolikšen uspeh na pasišču. Domov sem spravil čebele dne 11. septembra tik pred jesenskim dežjem in panje ponovno stehal ter ugotovil sledeče:

1. Največji donos v AŽ panju je znašal 6'80 kg, najmanjši pa 6'30 kg. Upoštevajoč vse AŽ panje, sem dosegel 6¼ kg kot povpreček. Z uspehom sem bil lahko zadovoljen, ker tudi priznana ajdova pasišča letos niso bolje odrezala (Novo mesto 6'90 kg, Nedeljica 6'85 kg).

2. Eksportovci na 7 satov so pokazali povpreček 2'70 kg; največji donos je znašal 3'10 kg, najmanjši pa 1'50 kg.

3. Kranjčiči so dosegli povpreček 1,75 kg. Postavil sem v pašo 7 drugcev z letošnjimi maticami; bili so precej izenačeni in je bilo to posebno opaziti na donosu, skoro vsi so dosegli omenjeni povpreček, nekateri nekoliko dkg manj, drugi nekaj dkg več.

4. Na pašo pa sem odpeljal tudi prašilčke na 3 sate z letošnjimi maticami. Pri teh panjičkih se je pokazala velika razlika v donosu, dasi so bili vsi na oko in po mojem enako močni. Najlepši uspeh je dosegel panjiček števil 17, ki je prišel domov kar 3 kg težji. To je bil tisti prašilček, ki mu je matica zalegala v začetku po več jajčec v eno celico, kar sem opisal pri „Presenečenjih“.

Družinica ima izvrstno matico in sem ra-doveden, kako se bo obnašala v bodoče. Še en prašilček se je dobro obnesel, ker je na-bral 2'30 kg. Najslabše je odrezal panjiček s 85 dkg donosa. Vsi drugi so prinesli od 1'20 do 1'55 kg in je bil dosežen za prašilčke povpreček po 1'45 kg medu.

Pri vseh panjih sem si pozneje ogledal namestitvev medu za zimsko gnezdo, pa moram priznati, da sem našel povsod strnjeno delo. Par AŽ panjev je imelo nekaj malega medu nanešenega v mediščih, v sredi nad gnezdom in pod sredino satnika. Pokrit pa ta med ni bil, dasi je ležal nad spodnjim pokritim medom. Tudi med v stranskih satih v plodišču je bil zadelan. (Tabela 3.)

Opazov. postaja	Gibanje teht. v dkg						Priddobil	Izgnbil
	april	maj	junij	julij	avgust	sept.		
Blejska Dobrava	155	120	115	230	180	15	—	555
Breg-Križe	130	130	1420	50	20	10	1440	—
Kranj	200	60	895	540	75	235	—	65
Virmaše	235	240	420	160	210	125	—	130
Tacen	205	45	50	65	940	150	655	—
Barje	145	5	135	270	795	45	735	—
Rova	125	70	625	315	310	70	495	—
Mekinje	180	350	120	230	170	120	—	930
Skorno	225	245	1245	265	125	75	800	—
Sp. Ložnica	185	230	610	140	455	30	1280	—
Muta	90	80	230	—	420	90	730	—
Sv. Lovrenc	220	215	1010	760	300	115	1920	—
Sv. Duh	60	150	620	455	35	70	1200	—
Selnica	180	180	345	230	235	115	—	135
Studenci	145	75	505	335	200	195	225	—
Mala Nedelja	45	30	165	45	400	145	350	—
Cezanjevi	140	20	210	110	180	520	900	—
Nedeljica	270	280	315	175	685	25	250	—
Turski vrh	120	100	410	445	150	20	1045	—
Donačka gora	170	200	550	410	380	30	1340	—
Rogaška Slatina	180	125	285	330	150	165	355	—
Levič	270	230	220	40	30	280	—	70
Kozje	20	330	305	150	45	190	320	—
Nemška vas	170	200	60	10	270	240	70	—
Novo mesto	160	235	50	275	690	390	460	—
Št. Janž	50	20	245	65	55	220	555	—
Št. Vid	100	10	170	170	470	150	530	—
Krka	190	105	320	95	20	135	45	—
Sv. Gregor	110	270	990	60	100	130	980	—
Cerknica	55	40	435	335	90	130	—	135

Tabela 3. Gibanje tehtnice v poletni dobi.

(Navadne števil. = donos, polmastne = poraba.)

Kakor je bil letos donos z ajde izredno slab, tako je bila nadvse slaba letošnja medena letina. Poglejmo si bilanco poletne dobe, po podatkih, ki sem jih zbral v 4. tabeli.

Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?

P. Močnik.

(Nadaljevanje.)

Ob železniški progi.

Tu je v prvi vrsti nasip sam, potem zemljišče na obeh straneh nasipa, ki je širše ali ožje, kakor pač je bilo svoječasno odkupljeno. Zemljo ima v najemu navadno čuvaj, ki jo tudi primerno obdeluje, kjer je to mogoče. Železniški nasipi so navadno poraščeni s travo. Tu uspeva esparzeta in bela deteljica, na bolj vlažnih mestih hmeljska ali bastardna deteljica, navadna nokota ali bela medena detelja, žajbelj ali glavinec. Med travo bi vse te rastline imenitno uspevale in pridelek na senu, ki ga čuvaj dobi, bi se pri tem zelo izboljšal in povečal. Seveda bi bilo treba žel. čuvaje o tem poučiti, eventualno jim dati seme na razpolago.

Navadno je železniško zemljišče ločeno od drugih zemljišč s kako živo mejo, trnuljico ali glogom, pa tudi z akacijo.

Avstrijsko železniško ministrstvo je že l. 1904. izdalo odlok, da treba ob železniških progah saditi medovite rastline. Zato raste tod pogosto, posebno po pobočjih nad tirom, akacija, ki dobro veže zemljo, da se ne usipa na tir. Progovski nadzorniki čebelarji še sedaj skrbijo, da raste akacija ob progah, dočim jo nečebelarji odstranjujejo do golih skal, četudi je tu bila posajena že pod avstrijsko upravo. Ljubše jim je, da se vidijo skale, in da voda odnaša zemljo, kot pa, da je pobočje poraščeno. „Ob progi mora biti širok gol pas!“ tak je njih odgovor! Pri dobri volji pa je mogoče železniške in čebelarske interese spraviti v sklad, zlasti ako se gleda na to, da so stara drveva enakomerno razdeljena po pobočju.

Za žive meje pa bi lahko poleg prej navedenih rastlin uporabili še bisernik, dren, krhliko in vajgelijo. V bližini postaj pride v poštev katalpa in japonska sofora ter javori, pa tudi božje drevo* je primerno. Na drugih neobdelanih prostorih bi bilo mogoče posaditi poleg akacij in božjega drevesa tudi vrbe, leske, zlato rozgo in kiperc. Za naravne žive meje na sončnih mestih bi marsikje lahko posadili višnje grmičaste oblike. Od teh bi imela dobiček čebelar in železniški čuvaj!

Ko je železniška uprava svoječasno odredila saditev medovitih rastlin ob železniških

* Božje drevo je bilo opisano v 1. številki. Ne smemo ga zamenjavati z božjim drevcem (*Ilex aquifolium*). — Ur.

1. Sedem postaj izkazuje upad tehtnice, med njimi dve celo zelo občutnega (Blejska Dobrava 5½ kg, Mekinje pa celo preko 9 kg!). Vsi ti panji niso prinašali niti za sproti, ampak so živeli od rezerve, ki so jo dobili od čebelarja.

2. Malenkosten donos ½ kg sta imeli 2 postaji.

3. Donosa 2 do 3½ kg nam prikazuje 5 postaj.

4. Nadaljnjih 5 postaj pa je imelo donosa od 4 do 6½ kg.

Vse dosedaj našteje postaje niso dobile niti zimske zaloge, teh 19 postaj je torej imelo izredno slabo letino.

5. Pičlo zimsko zalogo (6½ do 9½ kg) si je zamoglo zbrati le 5 opazovanih panjev. Za te velja slaba ocena medene letine.

6. Brez skrbi so lahko zazimili nadaljnjih 5 opazovanih panjev, ki izkazujejo donosa med 11 in 14½ kg. Tudi to letino moram oceniti kot slabo.

7. Ena sama postaja se lahko pohvali s prebitkom, ker panj izkazuje 19-20 kg donosa iz gozdne pašne. Če odštejemo zimsko zalogo za tekočo zimo, je čebelar lahko točil komaj 10 kg, kar bi dalo srednje dobro letino.

Kako sem ocenjeval letine, naj pojasnim:

a) **Zelo slaba letina** je takrat, kadar panj izkazuje čez poletje le izgubo; pisal sem 1 točko.

b) **Slaba letina — 2 točki** —, kadar panj prinese ravno zimsko zalogo.

c) **Dobro letino** sem štel, kadar je panj prinesel poleg zimske zaloge vsaj še 5 kg prebitka, ki ga je čebelar lahko iztočil. Dal sem 3 točke.

č) **Srednje dobro letino** ali 4 točke dobimo, kadar je panj prinesel najmanj 10 kg prebitka za čebelarja.

d) **Prav dobro letino** s 5 točkami sem štel, če je čebelar lahko natočil najmanj 15 kg medu na panj.

e) **Izborni letini** sem dal 6 točk, kadar je dejanskega prebitka nad 20 kg medu.

Pa še neko zanimivost lahko berem iz tabele: Mekinje imajo v vsej dobi samo en mesec z donosom, pri vseh drugih mesecih pa je bil upad tehtnice. Po 2 meseca z donosom in 4 meseci z upadom je kar 15 postaj. Nadaljnjih 8 postaj je imelo po 3 mesece donos in po 3 mesece upad. Tudi s tega vidika se spozna, kako slabo je bilo letošnje čebelarsko leto, saj je bilo od 50 opazovalnih postaj samo 8 tako srečnih, da so imele več mesecev s prebitkom kakor z upadom.

Darujte za čebelarske filme!

progah, si je bila v svesti, da so čuvaji čebelarji vezani na dom in zavoljo tega vestnejši v službi nego nečebelarji. Gotovo velja to tudi še danes!

Čuvaji in progovni nadzorniki, ki se pečajo s čebelarstvom, bi si lahko v kratkem času izboljšali pašo, od saditev akacij, javorov, božjih dreves itd., pa bi sčasoma imela dohodke tudi železniška uprava. Torej na delo!

Žive meje.

Pravi namen žive meje je, da vidno loči zemljišča, ali pa jih varuje pred živino. Živa meja ne stane nič in ni zaradi nje skoraj nobenih vzdrževalnih stroškov. Takih naravnih živih mej je v naših krajih še dovolj, a so večinoma brezpomembno grmovje, ko bi lahko na tem mestu uspevale medovite rastline. V močvirnih predelih okrog Pragerškega so meje travnikov poraščene z jelšo.

Tu bi brez škode bile lahko zastopane tudi ive. V krajih z drugo zemljo bi za živo mejo lahko uporabljali višnje (ostheimsko) ali kutine v obliki grmov, kakor je bilo že preje omenjeno. Ponekod bi bilo mogoče uporabiti za to tudi grozdčije in kosmulje. Od ostalega grmovja pride v poštev dren, bisernik, vajgelija, leska, krhlika. Češmin je zaradi prenašanja žitne rje za žive meje neprimeren.

Kjer hočemo imeti lepo prirezane žive meje, je mogoče uporabiti le glog ali črni trn. Kakor poroča Mäder v „Schweizerische Bienenzeitung“ l. 1939., da dobro obnožino tu ja (klek). Za žive meje pride v poštev *Thuia occidentalis* (široka rast), ki cveti junija-julija in *Thuia fastigiata* (stebrasta rast), ki cveti julija-avgusta.

Strogo rezane žive meje malo cvetijo, zaradi tega so za čebelarstvo brez važnosti. (Se nadaljuje.)

Upravni oddelek

Premoženjsko stanje Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani z 31. XII. 1940

Imovina	din	p	Dolg	din	p
Gotovina v poštni hranilnici	7.560	31	Zavarovalni sklad	14.520	—
Gotovina v blagajni	17.343	75	Predplačila članarine	1.660	50
Terjatve razne	8.217	50	Dolg sladkornemu fondu	91.876	05
Terjatve pri podružnicah	15.344	—	Dolgovi raznim	22.211	75
Knjige lastne založbe	23.393	25	Darovi za film	1.511	—
Knjižnica	10.114	—	Rezerva za dubioze	4.279	25
Inventar	33.052	75			
Zguba v letu 1940 din 27.561 —					
Prebitke iz leta 1939 „ 6.528'01	21.032	99			
	136.058	55		136.058	55

Račun

izgube in dobička Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani v letu 1940

Izguba	din	p	Dobiček	din	p
Tečaji in predavanja	13.133	50	Prebitke iz leta 1939	6.528	01
Honorar tajnika	4.550	—	Članarina:		
Društveno glasilo:			a) neposredni člani d n 9.931'25		
a) tisk in ekspedit din 69.228'—			b) podružnice . . . „ 98.355'—	108.286	25
b) honorar sotrud. „ 7.419'25			Stari letniki Slovenskega čebelarja	212	—
c) „ urednika „ 6.400'—	83.047	25	Podpora banske uprave	11.200	—
Podpore:			Izguba	21.032	99
a) za razkuževanje din 8.950'75					
b) ostale podpore „ 18.099'—					
c) zavarov. sklada „ 3.500'—	30.549	75			
Potnine in sejnine	8.758	—			
Razno	558	25			
Plemenilne postaje	1.341	—			
Opazovalne postaje	5.321	50			
	147.259	25		147.259	25

V Ljubljani, dne 19. februarja 1941.

Predsednik: Žnideršič Anton.

Blagajnik: Senegačnik Edi.

Pregledala in našla v redu:
Resman Franc. Šmajdek Ivan.

O prezimovanjih v mediščih in o papriciranem sladkorju

Franc Beci — Razbor pri Zid. mostu.

Ker se je lani mnogo razpravljalo o prestavljanju, je tudi mene začelo mikati, da povem svoj način čebelarenja, ki se ga poslužujem nad deset let.

Čebelarstvo leto se začne okrog 1. oktobra. Tedaj mora vsak čebelar sestaviti obračun za minulo leto ter proračun ali načrt za prihodnje. Zato bom tudi jaz začel opis mojega čebelarjenja od tega dne dalje.

Po končani ajdovi paši zložim vse sate iz medišča na kozico, potem pa postavim vse sate iz plodišča v medišče. Ob tej priliki ocenim kakovost družine in množino nabrane zimske zaloge. Če je na kakšnem satu preveč trotovine, ali je drugače pokvarjen, ga zamenjam s kakim lepim satom iz medišča, v plodišče pa denem že iztočeno satovje. Če je še toplo vreme, moramo to delo opraviti tik pred nočjo, da ne povzročimo ropanje.

Potem zožim spodnje žrelo na dober centimeter, pozneje ga pa popolnoma zaprem. Ko sem še zabeležil stanje družine, je delo opravljeno, razen če je v panju premalo zimske zaloge, da jo je treba izpopolniti. Ko nastopi hladnejše vreme, potisnem v panj slamnato blazino, ob straneh in zgoraj pa ga opažim s suhim mahom ali dobro očiščenimi ovsenimi plevami. Ko to opravim, pa lahko mirno pričakujem spomladi, pa naj bo zima kakršna koli. Spomladi, ko je družina dovolj razvita — pri nas nekako v začetku majnika ali malo pozneje — pa zopet prestavim vso družino v plodišče. Če je družina posebno močna, prestavim samo 5—7 satov z matico vred in v istem redu kot so bili zgoraj, ostale pa nadomestim s satnicami ali vsaj z osnovami. Potem je pa v panju nekaj časa lep red: pri spodnjem žrelu izletavajo čebele na pašo, skozi gornjega se pa vračajo, kakor so že vajene. Ne vem, zakaj naj bi bilo gornje žrelo zaprto pri prezimovanju v medišču, kakor se je svoj čas priporočalo? Če gre človek ves premražen in utrujen od dolgega pota proti domu, kako izbira, katera pot bo najkrajša, da se čimprej odpočije. Isto je s čebelo! Spomladi je mnogo dni z naglimi toplotnimi izpremembami, zjutraj toplo, kar naenkrat pa potegne mrzli veter. Uboge čebelice že itak komaj in komaj prilete do panjeve brade, mnogokrat pa samo do deske

pred čebelnjakom, pa se tam ne morejo mirno vnesti, ampak kar padejo, saj so skoraj na koncu svojih moči. Sedaj pa naj še naredo dolgo pot od spodnjega žrela po mrzlih panjevih stenah, da pridejo do toplega gnezda v medišču. Tudi v poletju je gotovo bolj prijetno za čebele, da se jim ni treba vedno prepeljavati skozi matično rešetko ter letijo lahko kar naravnost ven in noter. Tudi zaradi ropanja menda ni nevarnost večja, če sta obe žreli odprti. Imam poleg A. Ž. panjev tudi nekaj kranjičev, ki imajo samo eno žrelo, pa še nisem opazil, da bi bili ti bolj zavarovani pred ropanjem.

Največja ugodnost prezimovanja v medišču pa je shramba praznega satovja. Ako ni čebelar vedno budno na straži, kako hitro so spomladi večje zraven, da nam satje pokvarijo ali celo uničijo. V mojem primeru pa naložim vso skrb za varstvo praznega satja čebelarjem. Dokler je hladno, je mir pred večšami, ko nastopi toplo vreme, so pa čebele vedno na straži, da se ne morejo večje vgnezditi. Tudi vlaga mi ne dela pri takem prezimovanju nikake preglavice. Ni se mi še primerilo, da bi mi kakšna družina umrla preko zime, razen v hudi zimi l. 1929., ko je postala ena družina grižava. S tem pa nikomur ne vsiljujem tega načina čebelarenja, kdor hoče, lahko poskusi.

Mika me, da naj povem še moje mnenje glede papriciranega sladkorja.

Splošna sodba čebelarjev je, kakor so se izrazili v zadnjih št. SČ., da so zadovoljni s tem sladkorjem. Jaz pa nisem in se mi zdi silna škoda, da to dragoceno nadomestno hrano tako kvarijo s papriko. Ne rečem, da je za čebele naravnost škodljiva, čeprav dvomim, da lahko nežna čebelna prebavila prenesejo to žgočo hrano brez kvare. Pač pa bi lahko skoro z gotovostjo trdil, da matica ne prenese te hrane. O tem sem se prepričal predlani. Na splošno to leto ni bilo mnogo rojev, a meni so rojile kot za stavo, in to najbolj v tednu pred binško štmi. O binških je pa prihrumela tista katastrofalna burja, ki ni uničila samo cvetja, ampak je trgala z drevja tudi listje in lomila veje; to je trajalo cele tri tedne. Imel sem 15 rojev, ki so bili skoro vsi na „moji hrani“. Dokler sem imel kaj medu, sem ga jim pokladal, potem sem pa segel po sladkorju. Od teh 15 rojev mi jih je ostalo samo 6, vsi drugi so bili brez matice. Preteklo poletje sem še enkrat poizkusil in sem pred ajdovo pašo špekulativno pital s sladkorjem dva izrojenca kranjiča. Ker je

bila takrat še berna na otavi, sem bil prepričan, da se ne bo poznal kvarni vpliv paprike, toda tudi od teh dveh je eden prišel ob matico. Zavaljo tega se ne morem ubraniti domnevi, da je paprika škodljiva zlasti za matico.

Mnogo bolj pametno bi bilo, da bi sladkor denaturirali z žaganjem in peskom, ali pa s prahom od oglja, kakor so že delali. Vem, da ni društvo krivo papriciranemu sladkorju, jemlje ga pač v sili in za silo je še vrug muhe zobal.

Dajala so se navodila, kako naj čistimo sladkor. Koliko sladkorja se pri tem izgubi. Ali bilo bi bolj gospodarsko, če bi uporabljali neškodljivo denaturacijsko sredstvo ali pa tako, da bi bil sladkor brez čiščenja uporaben?

Pripis ured. Prav radi priobčujemo ta spis, ker ga je spisal kmetijski čebelar in ker vsebuje marsikako zdravo misel.

Za prezimovanje v medišču ob zaprtem gornjem žrelu govore tele razlogi. S tem, da preselimo družino jeseni v medišče, smo ji pripravili mirno in toplo zatišje. Odmaknjena precej daleč od žrela, ni izpostavljena navalu mraza in neugodnim vplivom vremena v toliki meri, kakor v plodišču. Sončni žarki tudi ne morejo izvabiti čebel v neizogibno smrt. Čebele prezimujejo pod ugodnejšimi toplotnimi razmerami, porabijo manj hrane in tudi mrtvic je mnogo manj. Spomladanski razvoj je boljši, ker je v medišču mnogo bolj toplo kakor v plodišču, saj varuje spodnja že segreta plast zraka medišče pred naglimi

spremembami oziroma pred nepotrebno izgubo toplote.

Če pa je gornje žrelo odprto, je grd prepih neizogiben, tega pa čebele najbolj sovražijo.

Čim sede premrla čebela na brado in je še toliko pri moči, da lahko zleze pri spodnjem žrelu v panj, je že rešena, saj je tudi zrak v plodišču dovolj topel, da lahko zleze do gnezda v medišču. Tista pot od spodnjega žrela do medišča ne pomeni zanj ničesar in ne more biti merodajna za odločitev, naj li prezimujemo čebele v medišču ob odprtem zgornjem žrelu, ali ob zaprtem.

Mojster Kuntzsch, ki je uvedel prezimovanje v medišču, je dobro preudaril in preizkusil, zakaj mora biti zgornje žrelo zaprto in je svoj panj tako ustvaril, da ima eno samo žrelo, i. s. spodaj.

Kdor prezimuje čebele v plodišču, ne sme zgornjega žrela odpreti takoj po prestavljanju. Če bi to storil, bi marsikak panj nastavljal v medišču matičnike in rojil, kajti prestavljeni del čebel v medišču se mnogokrat čuti osirotelega, pa si izpodredi novo matico. Če pa je zgornje žrelo zaprto, morajo čebele v medišču izletavati pri spodnjem žrelu in hoditi mimo čebel v plodišču, pa ni nevarnosti za rojenje.

O škodljivem vplivu paprike na matice ne moremo za enkrat ničesar drugega reči, kakor da so nam slične pritožbe prišle na uho tudi od drugod. Ali moramo vzrok za izgube matic iskati v papriciranem sladkorju ali v izredno slabem vremenu za časa prahe, bo treba šele dognati. To in ono je mogoče, ali pa oboje.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Marec

Fr. L.

Kar je veljalo v navodilih za mesec februar, to drži v glavnem tudi še za marec. Gotovo je bil v tem času kak gorek in sončen dan, da so se čebele lahko otrebile. Tedaj je moral tudi čebelar ukreniti vse potrebno, če je opazil pri kaki družini kaj izrednega.

Navadno imajo čebele v marcu še vedno nekaj svojih zimskih počitnic. Saj ta mesec tako rad ponori z novim snegom, ostrimi sapami in mrazom, da je prišel že kar v pregovor, prav kakor njegov na-

slednik april. „Brezen“ (t. j. marec) ima rep zaviti“, je rekel že pesnik Vodnik. Če že ne ponagaja v začetku, pa pokaže svojo oblast na koncu.

Zaradi negotovih toplotnih in nestalnih vremenskih razmer mora čebelar porabiti prvo ugodno priliko, da čebele temeljiteje pregleda. Istočasno ponovno počisti po panjih, ker se je od prvega pregleda v februarju nabralo zopet dosti drobirja na podloženi lepenki ali na podu.

V prvi vrsti moramo v tem mesecu pregledati čebele zaradi zaloge medu in zalege. Ta se v normalnih razmerah in pri močnih družinah prav hitro množi. Zato

tudi izginja med kot kafra. Narava pa je v tem mesecu za darove še skopa in gluha, le v prav toplih in vlažnih dneh se razcvete na pristojnih krajih spomladansko resje, ki daje čebelam prvo izdatnejšo pašo. Navadno pa tudi to upanje čebelarja prevari, ker je vreme redkokdaj toliko ugodno, da čebele izrabijo spomladansko pašo na resju. Zaradi obilne mokrote v preteklem letu in ker je bilo resje pokrito s snegom, se bo letos gotovo lepo razvilo. Kako bo pa s pašo, to bomo videli. Zato je vsako zanašanje na prvo pašo lahko pogubno za čebelarja. Kdor je jeseni čebele premalo nakrmil, mora v tem času poskrbeti, da družine ne bodo trpele lakote in padle tik pred pričetkom prave paše v aprilu.

Staro čebelarstvo pravilo, da je treba oskrbeti čebele s hrano do aprila, je morda marsikdo v preteklem letu kršil, ker je bila letina v večini krajev zelo slaba in ni dobil dovolj sladkorja za dokrmljenje. Za tako delo je vsak gorkejši dan v marcu dragocen, ker v mrazu tudi v sili ne smemo odpirati panjev.

Pri pregledovanju opazimo, da imajo nekatere družine več medu kot druge, čeprav smo jim v jeseni enakomerno porazdelili zalogo. Vzroki temu pojavu so lahko različni, največkrat pa slabejše zavarovanje čebel proti mrazu, zlasti v starih, razpokanih panjih, iz katerih uhaja toplota. To so morale čebele nadomeščati z izdatnejšim zavživanjem hrane. Družinam, ki so res dobro založene z medom, lahko odvezamemo kak poln sat in ga damo siromašnejšemu panju. Na njegovo mesto pa damo sat iz slabiča, ki naj ima vsaj nekaj medu, da ne bodo sedale čebele k popolnoma prazni skledi. Več kot dveh satov pa ne kaže zamenjavati. S tem bi že preveč posegali v gospodarstvo čebelnih družin.

Skrb, da bi ne imela matica prostora za zaleganje, bo gotovo letos večinoma povsodi odpadla. V prav dobrih letinah pa se tudi to zgodi in je treba že iz tega ozira močno založenim družinam nadomestiti polne sate poleg plodišča s slabše založenimi sati.

Zelo prav pridejo čebelarju za spomladansko dokrmljenje medeni sati, ki jih je shranil jeseni, ali pa preostala zaloga iz panjev, ki jih je moral v tem času kasirati. To se zgodi pri družinah, ki so izgubile matico, ali pa imajo trotovko in nima čebelar rezervnih matic.

Panje začnemo pregledovati pri strani in jemljemo sat za satom iz njih toliko časa, da pridemo do zalege. To vršimo le v gorkih dneh, a tudi tedaj ne smemo zalege zadrževati zunaj panja, da se ne prehladi. Če najdemo pravilno čebelno zalego, ki je lepo strnjena, je družina v redu. Drugače pa je, če je zalega raztresena po satju in najdemo v celicah po več jajčec, ki leže kar po stenah celic. To je znak, da gospodari v panju trotovka, in za tako družino ni rešitve. Ker so maloštevilne čebele že gotovo zakrknjene privrženke trotovke in stare, je najbolj primerno, da jih zažveplamo, medeno in zaleženo satje pa razdelimo po drugih panjih, če smo prepričani, da kasirana družina ni bila bolna. Zdravi in močni panji bodo dodano, s trotovino zaleženo satje kmalu očistili neprave zalege.

Le redko se zgodi, da bi v tem mesecu kak panj še ne imel zalege. Če smo pri pregledovanju našli matico, ki je na videz zdrava, dajmo taki družini nekoliko večerov dobrega razredčenega medu, da jo s tem prisilimo k zaleganju. V nekaterih dneh bomo našli morda mlado zalego, a če je le noče biti, je postala matica jalova in bo treba družino združiti.

V splošnem pa po teh pregledih pustimo čebele pri miru. Skrbno si zapišimo vse, kar smo opazili, in glejmo ob lepih dneh, kako se vedejo čebele na bradi. Močno prinašanje obnožine navadno kaže, da matica pridno zalega. Ni pa vselej to zanesljiv znak. Nekatere družine imajo lahko še iz prejšnjega leta v satih precej obnožine. Te družine rabijo bolj vode. Zato vidimo, kako sedajo čebele po mokri travi, okrog vodnjakov, luž in prav rade celo okrog gnojšč in srkajo vodo. Čebelar naj pripravi takoj spomladi precej stran od čebelnjaka napajališče. Posode z mahom niso primerne, ker se voda v njih kvari in jo hodijo pit tudi druge živali ter odlagajo tam svoje odpadke. Preprosto napajališče si lahko napravi vsak sam. Nad jamčasto ali žlebasto desko pritrdi posodo, ki ima spodaj ob strani tolikšno luknjico, da voda počasi kaplja na desko. Kadar se posoda izprazni, nalijemo vanjo nove čiste vode. Dobro je, če vržemo vanjo tudi nekaj zrn soli.

Začetniki navadno ta čas kupujejo družine. Najbolj primerni so za novince kranjci. To pa ne samo zaradi cene, ampak tudi zato, ker hoče začetnik kar naprej brkljati po panju. To seveda čebelam ni v korist. Vsako poseganje v njih kraljestvo mora biti dobro utemeljeno, za kar pa no-

vinec navadno še nima potrebne razsodnosti in ga kar naprej zapeljuje neugnana ravednost. Ta pa ni vlešej na mestu.

Pri nakupovanju čebel naj se obrne začetnik vedno na kakega znanega, zanesljivega in izkušenega čebelarja, ki mu bo rad pomagal. Kupovati čebele tjavdan je prav nevarno delo. Lahko dobiš bolne družine, mešane pasme in boš naredil zmedo ter škodo ne samo sebi, ampak tudi sosednim čebelarjem. Člani krajevne podružnice Čebelarstva ti bodo gotovo radi pomagali, ti pa vstopi v njih krog. V medsebojni društveni povezanosti boste koristili drug drugemu in naredili marsikaj, kar posamezniki ne zmorejo. Pridno se posvetuj z izkušenimi čebelarji v okolici in upoštevaj njih navodila.

Precejšnja napaka skoro vseh začetnikov je tudi ta, da hoče vsak postati takoj — izumitelj. Če že ne poskuša z novimi sistemi, pa kake dele že priznanih in vsestransko preizkušenih panjev tako dolgo „popravlja“, da jih res izmaliči. Vsega tega se varuj! Če boš kdaj pozneje prišel na kako novo misel, jo le sporoči osrednjemu društvu. Ta ima dovolj priznanih strokovnjakov za vse, kar pride pri čebelah v poštev. Lahko si brez skrbi, da bodo ti možje čisto pravilno ocenili tvoj izum. Brez posvetovanja z drugimi pa nikar ne poskušaj z novostmi, sicer boš imel kmalu v panjih veliko zmedo, v denarnici škodo, v srcu pa končno jezo.

Kot sem že rekel, naj začne novinec le s kranjiči. Ti mu tudi ne bodo vzbujali kakih skušnjav po izboljševanju panjev. Pazi pa že pri nakupovanju, da imajo kranjiči prave mere, kajti neenaka velikost ti bo delala vedno neprilike.

Čebelarji, ki prevažajo čebele v pašo na spomladansko resje, naj počakajo s tem toliko časa, da sneg v okolici novega čebelnega bivališča skopni. Kajti pri prvih izletih v novem kraju si čebele ogledujejo okolico in če pri tem kroženju okrog čebelnjaka trudne sedajo v sneg, navadno ne vstanejo več. „Spomladi je vsaka čebela krajcar vredna“, smo rekli včasih.

Čebela Maja v Mariboru

Delavna čebelarska podružnica v Mariboru je dne 26. januarja 1941 organizirala v Grajskem kinu v Mariboru filmsko predstavo o delovanju in življenju žuželk, rastlin, posebno pa o življenju čebele.

Za film je bilo veliko zanimanje, tako da je bila dvorana, v katero gre 600 ljudi, pri obeh prestavah popolnoma razprodana, kar kaže, da se ljudje zanimajo za čebelo.

Pred predstavo je predsednik „Zveze čebel. podružnic za biv. marib. oblast“, g. Dšura, imel predavanje o zgodovini čebelarstva, o sestavi čebelne družine, o njenem življenju ter veliki važnosti čebelarstva za naše narodno gospodarstvo — opravevanje sadnega drevja in drugih rastlin. Končno je predočil navzočnim veliko hranilno in zdravilno vrednost medu. Opozoril je na razne znanstvenike (Dr. Kocha, Dr. Zaisa), ki uporabljajo med za zdravljenje svojih pacientov (ran, prebavil in srca). Nadalje je razložil, kako nastane pravi med. — Čebela nabira medičino po raznih rastlinah, jo prinaša domov, oddaja drugim čebelam, ki medičino v svojem telesu predelajo v med, ki z njim napolnijo celice. Le to je pravi med. — Govoril je tudi o ponarejenem medu, kako moramo med pravilno shranjevati itd. Nato je sledil film, ki je bil razdeljen na več delov. V prvem delu se je videlo splošno življenje žuželk (rogača, lubadarja i. dr.), kako se žuželke razplodujejo (jajčeca — gosonica — buba in odrastla žuželka). Sledile so nato slike o življenju rastlin (kako seme klije, kako ugodno in neugodno vpliva toplota in svetloba, plini, ogljikov dvokis, plini etra ter električni tok).

Končno so sledile slike o življenju čebele. Tu se je videlo posamezne člane čebelne družine (čebelo delavko, trota in matico): kako čebele čistijo svoj dom, kako izletavajo po vodo ter pitajo zalego, kako stražijo svoj dom ter kako se branijo pred napadalcem — mravljami. Nadalje kako leže matica jajčeca, kako se iz teh razvijajo ličinke, kako se iz teh razvijejo bube in končno kako izleze iz celice že razvita čebela, trot ali matica. Nadalje so slike pokazale razpoloženje čebelne družine ob rojenju — zaležene trotje celice in godne matičnike in končno, kako čebele rojijo in se zberejo na drevesu v grozd, kako spravimo roj v novo bivališče ter njegovo delo v novem stanovanju (stavljenje satovja in čiščenje stanovanja).

Gledalci so poslušali petje mladih matic, ki so se že izlegle in onih, ki so še v matičnikih. Zanimiv je bil dvoboj med dvema mladima še neoprašenima maticama in nje-ga izid: obe sta padli mrtvi s sata na dno panja. — S tem je bila predstava zaključena.

Da se je ta zanimivi film predvajal, gre v prvi vrsti zahvala predsedniku mariborske podružnice g. Črepinku.

Želeti bi bilo, da bi se vsako leto predva-

jal kak tak film, ker le potem bo tudi naša širša javnost pravilno znala ceniti veliko korist čebele za naše narodno gospodarstvo. —

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za januar 1941

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka			Dni je bilo											
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.															
		mesečni tretjini dkg						pri- dobil	po- rabil	dkg	dne	C°										
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	30	45	35	—	110	—	—	+ 9	—	—	0.37	2	4	10	18	6	7	3
Breg-Križe	483	—	—	—	20	30	40	—	90	—	—	+10	—	—	1.77	2	7	7	25	—	6	1
Kranj	385	—	—	—	25	30	30	—	85	—	—	+ 8	—	—	2.79	2	4	10	26	2	3	9
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	15	20	35	—	70	—	—	+ 7	—	—	0.01	1	4	12	24	5	2	17
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	25	20	25	—	70	—	—	+10	—	—	0	2	6	14	30	1	—	13
Barje	289	—	—	—	10	10	40	—	60	—	—	+ 9	—	—	2.43	1	3	8	26	5	—	9
Dob	305	—	—	—	20	10	50	—	80	—	—	+ 9	—	—	3.27	2	8	10	28	3	—	12
Rova	350	—	—	—	15	20	50	—	85	—	—	+ 9	—	—	2.16	2	3	10	23	2	6	7
Mekinje	415	—	—	—	30	30	90	—	150	—	—	+ 8	—	—	2.76	3	7	14	25	4	2	17
Škorno-Novi klošter .	450	—	—	—	25	30	40	—	95	—	—	+ 6	—	—	4.55	3	3	3	25	6	—	5
Sp. Loznica-Žalec . . .	252	—	—	—	15	20	25	—	60	—	—	+14	—	—	1.80	4	3	9	16	11	4	17
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	50	—	50	—	100	—	—	+14	—	—	5. —	5	4	6	5	21	5	11
Muta	387	—	—	—	30	20	10	—	60	—	—	+ 8	—	—	3.17	1	1	10	22	5	4	22
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	35	20	20	—	75	—	—	+ 9	—	—	2.93	2	2	10	16	14	1	7
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	30	35	30	—	95	—	—	+11	—	—	2.95	6	2	12	18	12	1	12
Studenci-Maribor	265	—	—	—	25	50	55	—	130	—	—	+ 8	—	—	3.35	3	1	10	21	3	7	13
Mala Nedelja	279	—	—	—	25	25	45	—	95	—	—	+ 9	—	—	2.18	4	4	8	20	9	2	8
Cezanjevci	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 8	—	—	4.32	2	6	9	19	6	6	17
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	25	30	35	—	90	—	—	+12	—	—	2.37	5	1	9	16	11	4	17
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	20	55	60	—	135	—	—	+12	—	—	3.48	3	3	5	23	3	5	14
Rogaška Slatina	224	—	—	—	40	—	60	—	100	—	—	+ 8	—	—	2.14	5	—	10	15	7	9	14
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	10	20	90	—	120	—	—	+14	—	—	1.47	5	—	6	19	5	7	12
Kozje	307	—	—	—	20	30	40	—	90	—	—	+ 6	—	—	5.11	1	—	11	13	18	—	10
Leskovec-Nemška vas . .	392	—	—	—	—	30	50	—	80	—	—	+13	—	—	0.03	4	1	11	19	8	4	9
Brežice okolica	156	—	—	—	—	20	130	—	150	—	—	+12	—	—	2.79	7	1	13	23	8	—	10
Trebnje-Dolenjsko	207	—	—	—	15	15	20	—	50	—	—	+12	—	—	4.34	1	—	5	28	1	2	8
Krka	300	—	—	—	10	15	65	—	90	—	—	+12	—	—	0.93	3	2	8	25	4	2	21
Št. Janž-Dol	347	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 9	—	—	2.98	3	7	11	23	4	4	10
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	15	15	40	—	70	—	—	+12	—	—	2.21	3	2	7	26	3	2	—
Cerknica	575	—	—	—	35	40	50	—	125	—	—	+ 8	—	—	2.17	2	7	9	22	5	4	19
Sv. Gregor-Ortnek	736	—	—	—	20	25	25	—	70	—	—	+ 7	—	—	4.06	2	3	8	20	6	5	24
Novo mesto	180	—	—	—	15	20	85	—	120	—	—	+14	—	—	1.16	5	3	10	23	3	5	9
Šmarjeta	375	—	—	—	10	10	20	—	40	—	—	+12	—	—	0.88	4	4	13	20	2	9	30
Valpča vas	280	—	—	—	15	25	40	—	80	—	—	+11	—	—	1.85	5	2	10	26	4	1	26

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panje.

Januar 1940: Vse tri dekade so bile mrzle in prav zimske. Le par redkih dni smo imeli, ko je bilo opoldne živo srebro prišlo malo nad ničlo. Ves mesec ni bilo izletnega dneva.

Januar 1941: Odjuga, ki je nastopila ravno zadnji dan preteklega leta, je prevladovala še vso dekada in nam je prinesla sicer oblačne, toda tople dneve. Ponekod so čeblice na novega leta dan prav dobro izle-

tavale in se prašile. Vsa druga dekada je bila mrzla, ponoči je pritiskal strupen mraz in tudi preko dneva se ni ozračje moglo ogreti. Že v začetku zadnje dekade je zopet pritisnila odjuga; čeprav je bilo nebo oblačno, je teklo od streh. Nenadoma se je zjasnilo 23. januarja, posijalo je toplo sonce in sneg je kar vidoma začel kopneti. Sledili so trije prav lepi sončni dnevi, ki so jih čebeličice s pridom porabile za praho. Rešili smo se velike skrbi, posebno tisti čebelarji, ki so zelo pozno krmili s paprikašem. Nič manj niso bili zaskrbljeni oni redki čebelarji, ki so pustili čebele na hojvcu in kostanjevem medu. Te dneve so čebeličice imele dovolj prilike, da so se temeljito otrebile, navdajajo nas sedaj najlepši upi za nadaljnje dobro prezimovanje. Stari čebelarji namreč trdijo, da čebele prav dobro prezimijo tista leta, ko se v januarju pošteno spreletijo in otrebijo.

Vsa nadaljnja tretjina meseca je bila zopet oblačna, dasi topla in le zadnje noči so postale zopet hladne. Ves mesec je imel zelo malo jasnih dni, pa tudi poljasnih je bilo malo. Mnogokrat je bila močna toplina zelo nizka in imajo skoro vse postaje srednjo mesečno toplino precej pod ničlo. Na splošno pa je bil letošnji prosinec hladen, saj izkazuje povprečno $-2,58^{\circ}\text{C}$, kar je za spoznanje toplejše od dolgoletnega povpreka. Mesečna poraba se suče v starih preizkušanih mejah in gre na panj nekako po 88 dkg. Doslej se niso nikjer pokazale zle posledice zakasnelega krmljenja in poznega zazimljanja.

POSAMEZNE POSTAJE POROČAJO:

Virmaše: Od raznih strani se že sliši o mrličih, nekaj zaradi lakote, nekaj zaradi zazimljenja preslabotnih družin. Kaj bo šele, ko se bo začela v panjih razvijati zalega?

Tacen: Vkljub tako dolgemu zimskemu počitku niso vsi panji izletavali. Tudi opazovani panj te dni ni izletaval, gotovo ni čutil potrebe. Domnevam, da bo vse v najlepšem redu.

Dob: Dne 24. jan. je bil prvi letošnji izlet, po 72 dnevem zimskem počitku. Daleč okoli čebelnjaka je bil sneg močno pokapan. Pri dveh panjih so se pojavili na bradah posamezni madeži trebeža, znak, da je bil izlet že težko pričakovan in potreben.

Mekinje: Čebelarji, ki so krmili v novembru, tožijo o veliki porabi, pa tudi veliko mrtvic imajo te družine.

Skorno: Tatovi so začeli „čebelariti“. Enemu čebelarju so izropali 6 A. Ž. panjev in odnesli 55 medenih satov, drugemu so pa „pregledali“ kar 20 A. Ž. panjev. Rekvirirali so vso „odvišno“ zalogo...

Sp. Ložnica: Mrtvic je bilo zelo malo. Družine so zelo živalne in zdrave, nobenih znakov griže ni bilo opaziti.

Selnica: Kjer prezimujejo panji samo na lanski pičli zalogi kostanjevca in hojevca, tam se je pojavila tudi že griža. Težko je tem čebelarjem dopovedati, da takšen med ni prikladen za zimsko hrano!

Mala Nedelja: Neki čebelar je 26. t. m. pregledal panje zaradi medene zaloge. Pri enem panju je našel na enem satu pokrito in mlado zalogo in tudi jajčeca. Ta panj je bil zelo pozno krmljen s sladkorjem. Tudi drugi slabiči, ki so bili jeseni pozno krmljeni, so sedaj zelo živalni, močnejši kot pred zazimljenjem. Čebelar trdi, da so panji še pozno zalegali!?

Turski vrh: Panji so dobro izkoristili tople dneve za trebljenje. V februarju bomo morali paziti za zadostno zalogo živeža, da ne bo prepozno!

Nedeljica: Pri lepem južnem vremenu so se čebeličice dobro očistile. V splošnem so mirne in zdrave. Bojimo se le dolge zime, ker so šli panji s pičlo zalogo v zimo!

Nemška vas: Na „paprikašu“ kar dobro prezimujejo. Nekaterim panjem nisem pokladal tega sladkorja, pa nimajo nič manj mrtvic. Mnogi bodo morali letos likvidirati s čebelarstvom, posebno tisti, ki jeseni niso pokladali. Letos se bo gotovo vršila „selekcija“ med čebelarji.

Brežice: Zanimiv primer mi je nedavno podal čebelar prevoznikar. Lani je peljal svoje čebele na pasišče, oddaljeno nekako 50 km, kamor je prišel še ponoči. Čebele so bile zelo razburjene in jih je takoj odprl. Planile so v noč. Drugi dan so bili panji prazni, ker izletele čebele niso več našle nazaj. (??? Ur.)

Krka: Na dan izleta sem našel na lepenki pokvarjeno, a že godno zalogo, kar je znak, da nekateri panji že zalegajo.

Novo mesto: Izmenjal sem lepenko in opazil zelo veliko mrtvic. Poraba medu se suče v normalnih mejah.

**Poravnajte članarino
pravočasno!**

LETOSNJI ČEBELARSKI TABORI.

Letos bo priredilo Slovensko čebelarstvo dva tabora in sicer prvega meseca junija v bližini Maribora, drugega pa 5. julija v Bohinjski Bistrici. Natančen spored bomo pravčasno objavili.

Oba tabora bosta lepa manifestacija slovenskih čebelarjev. Služita bosta medsebojnemu spoznavanju čebelarjev in napredku vsega slovenskega čebelarstva. Zato naj ne bo čebelarja, ki bi se ne udeležil vsaj enega tabora.

*

TEČAJ ZA BOLEZENSKE STROKOVNJAKE.

Slovensko čebelarstvo bo priredilo tudi letos tečaj za bolezenske strokovnjake. Tečaj se bo vršil v Ljubljani 26., 27. in 28. marca. Priglasite naj se vsi lanskoletni udeleženci prvega in drugega tečaja. Ponove naj doma snov, ker bodo delali izpit.

Prijavijo pa se lahko tudi novi udeleženci. Hrana in stanovanje sta brezplačna. Društvo bo povrnilo tudi potne stroške.

Vse prijavitelje bomo o tečaju še podrobneje obvestili. Prijave sprejema društvo do 15. marca.

*

OBVESTILO GLEDE PREDAVANJ.

Nekatere podružnice „Zveze v Kranju“ in Zveze v Mariboru se obračajo zaradi predavanj naravnost na osrednje društvo, ki pa zato ni merodajno, kajti predavanja v območju obeh zvez dovoljujeta le zvezi, medtem ko dovoljuje društvo predavanja le podružnicam izven teritorija obeh zvez.

V zvezah včlanjene podružnice naj se zato v tej zadevi obračajo vselej naravnost na svojo zvezo.

*

Poziv podružnicam!

Društvo poziva vse one podružnice, ki doslej še niso predložile imenika članov za leto 1941, da pohitijo z delom in store svojo dolžnost. Nekatere podružnice se prav nič ne zmenijo za naše opomine in ne plačajo niti svojih obveznosti iz prejšnjega leta.

*

Darovi za filme.

Podružnica v Mariboru je darovala prebitek predstave „Čebela Maja“ v znesku 400 din. Matrljan Roman, zobotehnik v Mariboru in Bizjak Franc, posestnik v Lehnu na Pohorju, sta darovala po 50 din. V isti namen je dal Klinar Franc iz Maribora 10 din. Podružnica v Središču ob Dravi je poslala 50 din, podružnica v Mežici pa 104 din. Vsem darovalcem se društvo najlepše zahvaljuje s prošnjo, da bi se čebelarji ob vsaki priliki spomnili filmov. Doslej smo prejeli skupaj 2357 din.

Vsem podružnicam.

Nekatere podružnice se upirajo temu, da bi njihovi odborniki prevzeli jamstvo za plačilo članarine za člane, ki jih prijavijo osrednjemu društvu kot člane. Društveni odbor pa mora vztrajati pri tem pogoju, kajti dogaja se, da nam podružnice javijo v začetku leta večje število članov, ko pa je treba članarino plačati, se izgovarjajo, da jo od vseh svoječasno prijavljenih članov niso mogle izterjati. Zato zahtevajo, da jim osrednje društvo ostanek dolga odpiše. Vsak mora uvideti, da to ne gre. Uprava pošilja list vse leto vsem po podružnicah prijavljenim članom in jih šteje kot člane, ko določa število delegatov po številu članov, ali ko jim dobavlja sladkor. Zato mora tudi zahtevati, da vse prijavljene osebe članarino tudi plačajo.

Podružnice prosimo, da prijavljajo le take člane, ki so zanesljivi glede plačila, saj nezanesljive lahko prijavijo naknadno, ko bodo članarino plačali. S tem bo ustrezno podružnicam, še bolj pa društvu upravi. Odbor.

SEJNI ZAPISNIKI

3. seja ožjega odbora dne 31. januarja 1941.

Odbor je sklenil, da morajo nečlani zaradi kritja režije plačevati sladkor 50 par dražje pri kg. 5. julija bo čebelarški tabor v Bohinjski Bistrici. Finančno ministristvo ni ugodilo naši prošnji, da bi dobili čebelarji v Sloveniji letos poleg že dovoljenih 5 kg še 5 kg sladkorja na panj. Članarino je plačalo doslej 2100 čebelarjev.

4. seja ožjega odbora dne 14. februarja 1941.

Finančno ministristvo nas je obvestilo, da bomo dobivali sladkor v prahu, ako bo kristalnega zmanjkalo. Ta bi bil pri kg 1 din 25 par dražji. Društvo bo najelo posojilo, da bo takoj nakupilo večjo količino sladkorja. Hkrati je sklenilo naprositi Kmetijsko zbornico, naj v našem imenu protestira pri finančnem ministristvu zaradi nameravane naredbe glede sladkorne moke, ker bi to občutno škodovalo našemu čebelarstvu.

Drugi čebelarški tabor bo letos kje v bližini Maribora, in sicer meseca junija. Tečaj za bolezenske strokovnjake bo 26., 27. in 28. marca. Prizad nas je obvestil, da nima na razpolago prav nobenih kreditov in da zato naši prošnji za podporo ne more ugoditi. Mestna hranilnica ljubljanska nam je za nakup sladkorja dovolila kredit 420.000 din. Blagajnik je podal blagajniško poročilo in računski zaključek upravnega oddelka za leto 1940. Odbor ga je odobril. Finančno direkcijo bomo prosili, da nam izda dovoljenje za nakup nadaljnjih 10 vagonov sladkorja. Do 14. februarja je poslalo 120 podružnic imenike članov. Priglasilo se je 5000 članov. Prejeli smo 59.000 din članarine.

Darujte za čebelarke filme!

PRIREDITVE

čebelarske podružnice za Maribor in okolico v l. 1941.

Mariborska podružnica bo priredila letos sledeča predavanja, tečaje in izlete:

Dne 16. marca ob 15:30 uri predavanje pri čebelnjaku g. Peklarja v Krčevini, Šubičeva ul. 1, o delih v zgodnji spomladi in spomladanskem pitanju. Predaval bo g. Požauko iz Selnice.

Dne 6. aprila ob 14. uri predavanje o prestavljanju pri čebelnjaku g. Puschauerja Štefana v Studencih, Radvanjska cesta. Predavatelja bomo še določili.

Dne 8. maja izlet k Mariji Snežni, združen s predavanjem pri čebelnjaku člana g. Janeza Miheliča v Velki 113. Predaval bo g. Črepinko Oton, predsed. podružnice Maribor, o splošnem čebelarstvu.

Dne 1. in 2. junija izlet v Škofjo Loko; pri tej priliki bo predavanje pri čebelnjaku g. Okorna v Škofji Loki; predaval bo g. Okorn sam.

22. junija enodnevni čebelarški tečaj pri čebelnjaku g. Črepinka v Razvanju. Predaval bo gospod refer. Okorn.

Dne 6. julija udeležba na čebelarskem taboru v Bohinju.

Dne 26. julija predavanje pri čebelnjaku g. Oniča v Pekrah. Predaval bo g. Močnik o točenju medu.

Dne 10. avgusta čebelarški tabor „Zveze čebelarskih podružnic“ v Radvanju.

Dne 24. avgusta izlet v Rače k čebelnjaku podružnice, kjer bo predaval g. Okorn.

Dne 21. septembra predavanje pri čebelnjaku g. Živka v Pobrežju o zazimovanju čebel. Predavatelj: g. Dšura.

Dne 16. novembra filmsko predavanje v Grajskem kinu v Mariboru. Predavatelj: g. Okorn.

Dne 21. decembra božičnica v hotelu Mariborski dvor.

Vodstvo podružnice že sedaj opozarja svoje člane na te prireditve in vabi tudi druge čebelarje, da se jih udeleže v čim večjem številu, ter s tem podprejo našo akcijo za spopolnitev čebelarske izobrazbe tukajšnjih čebelarjev.

*

Občni zbor podružnice v Turnišču bo dne 19. marca t. l. po rani sv. maši v Turnišču v Prosvetnem domu.

† ŽUMER ANTON.

Dne 11. novembra l. l. je umrl na Javorniku na Gorenjskem splošno znani čebelar Anton Žumer.

Rojen je bil l. 1881. Že v najzgodnejši mladosti ga je uvedel njegov oče v vse zanimivosti in ročnosti čebelarstva, tako da je po očetovi smrti, star šele 19 let, lahko

prevzel domače čebelarstvo s posestvom-vred. Čebelaril je potem neprenehoma do svoje prezgodnje smrti.

Čebelarstvo je pri Žumrovi hiši zelo staro. Že Antonov oče je razpošiljal čebele v razne države evropske in se udeleževal čebelarških razstav. Delo očeta je pokojni vneto nadaljeval, in marsikatero odlikovanje, ki visi v domači hiši, priča o uspehih, ki sta jih oče in sin dosegla na razstavah:

l. 1882. v Budimpešti bronasto kolajno,

l. 1885. v Hoyerswerde srebrno kolajno,

l. 1884. v Leesu veliko srebrno drž. kolajno,

l. 1901. v Erfurtu srebrno kolajno z diplomom,

l. 1905. na Dunaju priznalno diplomom, diplome in kolajne z razstav v Budjejevicah (1886), v Celovcu (1906), v Schüttershofnu (1907), v Ljubljani (1922) in še mnogo drugih.

Pokojni je z očetom vred mnogo pripomogel k slovesu naše čebele v inozemstvu. Izvažal je čebele tudi v novejši dobi in s tem pripomogel, da se je dober sloves ohranil. Upajmo, da bodo pokojnikovi sinovi postali dobri varuhi in skrbniki čebel,

in da se bo čebelarstvo še nadalje ohranilo pri hiši.

Pokojniku bodi ohranjen blag in časten spomin!

Vsem podružnicam „Zveze v Mariboru“.

Vse podružnice, včlanjene v naši Zvezi, prosimo, da nam pošljejo prošnje za predavanja v letu 1941. vsaj do konca meseca marca t. l., da bomo lahko pravočasno preskrbeli predavatelje. Vsaka podružnica naj v svoji prošnji navede temo predavanja in katerega predavatelja želi, da pride predavat.

Obenem naprečamo podružnice, da nam pošljejo poročila o svojem lanskem delovanju, da bo tudi Zveza obveščena o delu svojih podružnic.

Odbor.

Ljubljanska podružnica opozarja svoje člane, da je postavila nov čebelnjak v Senožetih, na levem bregu Save nasproti železniške postaje Jevnica. Člani, ki nameravajo postaviti svoje panje v čebelnjak v letošnjo spomladansko pašo, naj prijavijo podružnici število panjev. Prijave sprejema iz prijavnosti Društvena čebelarna. Prijavnina znaša 2 din od panja, stojnina pa 4 din. Prijavnino je plačati takoj pri prijavi. Posamezni član sme prijaviti največ 21 panjev. Rok za prijavo je do 15. marca.

Prihodnja seja Ljubljanske podružnice bo v torek, dne 11. marca v običajnem lokalju.

Novo mesto. Pri tajniku čeb. podružnice Novo mesto se lahko poizve naslov čebelarja, ki proda 4 A. Z. panje in 1 eksportovca. Proda jih, ker mora opustiti čebelarjenje zavoljo družinskih razmer. Rad pa bi dobil čebelam dobrega bodočega skrbnika.

Neka gospa pa proda ameriški panj s čebelami vred, ker je njen mož šel v božje kraljestvo čebelarit. Seveda so cene vseh navedenih panjev pomladanske, ker so čebele dobro prezimile. vsaj dosedaj.

Ponovno opozarjam vse naše člane, naj skrbno opazijo čas za vosek in pa za zamenjavo voska za satnice. Zadnji rok je 1. aprila.

Tisti, ki rabijo sladkor, naj vedo, da brez denarja blagajnik ne more naročiti sladkorja in tudi brez vednosti količine ne. Podružnica mora vedeti, kdo želi sladkorja in koliko. Niti tajnik, niti blagajnik ga ne nosita v žepih. Dobi se le „a la carte“, t. j. da je član vplačal članarino za letos. Brez kart tudi mi ne dajemo na „vero“. Ali se razumemo? Saj mora za vsako kilo sladkorja vedeti tudi fin. oddelek.

S čebelarskim pozdravom!

Tajnik Lilija.

Podružnica v Celju bo razdelila nekaj grmov „Bisernika“ med člane tukajšnje podružnice v soboto, dne 8. marca t. l. ob 15. uri poleg železniškega nakladališča ob Voglajni. Člani dobijo grme brezplačno, dočim jih drugim oddamo proti malenkostni odškodnini.

Načelstvo.

Podružnica Brežice in okolica je imela na Svečnico občni zbor. Vodil ga je g. Grubič Martin, kakor vse do sedaj od ustanovitve podružnice dalje. Ker ni bila udeležba polnoštevilna radi precejšnje odsotnosti članov, ki so se pa opravičili, sporočam potek zboru v našem glasilu. Po poročilih raznih funkcionarjev je tajnik podal precej izčrpno poročilo o delu in uspehih

odbora v minulem letu, ki je bil nad vse agilen. Odbor je razdelil takoj po lanskem občnem zboru delo na odseke. Odsek za nakup voščin za predelavo v vosek, odsek za pospeševanje saditve medovitih rastlin, odsek za knjižnico, odsek za izdelavo satnic in odsek za kuhanje voska. Na podlagi te razdelitve dela, nam je uspelo vse, kar smo se lotili, razen par izjem zaradi gmotnih razmer. Vsi odseki so delovali brezhibno. Satnice smo delali, vosek kuhali, knjižnico ustanovili, voščine kupovali, sadili bisernik, prejeli podporo od kr. banske uprave v Ljubljani, kupili točilo na štiri sate in še drugo orodje, ki je članom proti mali odškodnini na razpolago. Prirejali smo ogled čebelnjakov članov, kjer smo se naučili marsikaj in tudi marsikaterega spravili v zadrego, kar pa je rodilo le dobre posledice: izboljšanje čebelarjenja v obiskanem čebelnjaku. — Take obiske bomo letos prirejali vsako nedeljo. — V juniju smo imeli tečaj, na katerem je predaval g. Bukovec. Nadejam se, da nas bo letos večkrat posetil.

Po kratki debati je bil izvoljen stari odbor, le mesto podpredsednika je prevzel g. Zagar Milan iz Brežic. — Da vodi odbor podružnico v popolno zadovoljnost članov, je pokazala volitev. Vseh devet let od ustanovitve jo vodi in jo bo tudi letos vodil stari odbor. — Da stremimo samo za splošno koristjo čebelarstva v podružničnem področju in da čebelarjem v vsakem pogledu pomagamo, je dokaz čebelarsko orodje, ki ga poseduje podružnica in ga posojuje proti mali odškodnini čebelarjem. Orodje si je odbor nabavil samo s svojim požrtvovalnim delom in to delo znajo tudi čebelarji ceniti.

Vsi čebelarji, kateri želijo satnice, naj do 15. marca t. l. oddajo vosek pri tajniku Vinku Grabnarju na kolodvoru Brezice, da bodo pravočasno prejeli satnice. — Enako dobijo pri njem proti mali odškodnini na posodo sledeče čebelarsko orodje: vse priprave za kuho voska (kotel, Virijentovo stiskalnico, čistilnik, vreče), dalje čistilnik za med, točilo za med, stojala za odkrivanje satja, in šablone številka za numeriranje panjev z barvo. — Podružnica ima tudi v zalogi sladkor. Člani, ki še niso poravnali članarine za leto 1941 naj to takoj store pri tajniku. Satnice izdeluje podružnica v prvostni kakovosti.

Podružnica v Trbovljah. Proti koncu marca bomo kuhali vosek. Člani naj zberejo voščine in jih oddajo v vrečicah, na katerih naj bo pritrjen karton z naslovom lastnika. Tudi težo voščin je treba napisati poleg naslova. Voščine morajo biti dostavljene g. Jenku v Hrastniku najkasneje do 20. marca. Po tem terminu jih ne bo več sprejema. Vsak naj tudi napiše na posebnem listku, ali želi vosek nazaj ali satnice. Z obnožino napolnjenega satovja ne pošiljajte! Držite se točno določenega roka, da ne bo delo ovirano.

Podružnica Črna. Občnj zbor je bil dne 19. januarja. Na zboru je bilo navzočih 30 čebelarjev. Imovine ima podružnica 2746 din. Odbor je bil izvoljen z malimi spremembami stari. Zanimivemu predavanju g. Močnik Petra, šol. nadz. iz Maribora, o nosestavosti in o zboljšanju paše, je sledilo članstvo z izrednim zanimanjem. Najlepša hvala! Članstvo podružnice stalno narašča, kar je znak zavednosti naših čebelarjev.

Naš čebelarški naraščaj. Pri marsikateri podružnici lahko opazamo, da se čebelarških prireditiv udeležujejo večinoma samo starejši in stari čebelarji, mladine pa ni. Starejši podružnični člani tožijo, da se mladi rod za čebelarstvo kaj malo zanima, ponekod celo prav nič, tako da število članov počasi in stalno pada. Ne bo dolgo, pa jih ne bo niti toliko, da bi podružnica imela pravico do obstoja.

Vzroki za to stanje so splošno znani: najrazličnejše „prireditve“ brez konca in kraja, ki mladega človeka mnogo bolj privlačujejo kakor narava in kar je z njo v zvezi.

So pa še kraji, kjer je ljubezen do čebelarstva tudi med mladino v cvetju. Nedavno sem predaval na občnem zboru kamniške podružnice. Nad štirideset čebelarjev se ga je udeležilo, po veliki večini sami mladi ljudje. Kar toplo mi je bilo pri srcu spričo tolikega števila čebelarskega naraščaja.

Upajmo, da se bo tudi drugod obrnilo na boljše. Potem se nam ne bo treba bati za bodočnost našega čebelarstva.

Razkužuj roke, če imaš bolezen v čebelnjaku! Brez tega ni mogoče misliti na popolno uničenje te čebelarske šibe. Čim zapremo vratca kakega panja, ki smo ga pregledali, si moramo umiti roke s kakim razkužilom (na vsak liter vode 50 kubičnih cm formalina, ki je brez vonja). Nikdar ne vemo, ali niso na naših rokah ostale kužne klice iz obolelega panja, ki jih z nerazkuženimi rokami lahko prenesemo v zdrav panj. Previdnost je potrebna zlasti v čebelnjakih, kjer niso okužene vse družine, marveč le posamezni panji.

Razkužilo je tako poceni, da si ga vsak čebelar, tudi najrevnejši lahko kupi. **Ur.**

Zadelavina (čebelja smola) na rokah je neizogibna, kadar imamo mnogo opravka pri čebelah, zlasti jeseni pri zazimovanju, ko snazimo rešetko, satnike in okenca. Če je ne odstranimo, se nam pozneje koža lušči. Da to preprečimo, umijemo prste po končanem delu s salmijakovim cvetom, terpentinom, gorilnim špiritom ali pa bencinom. Z majhno krpico, na katero kanemo nekoliko tekočine, zlahka očistimo to izredno lepljivo smolo z rok. Za čiščenje obleke uporabljajmo le salmijak ali pa bencin. Terpentin pušča madeže, špirit pa je premalo učinkovit. **Ur.**

Rdeč vosek se nam obeta! Nedavno je prinesel nekdo v DC lep kolač popolnoma rdečega voska, takšnega kakršne so rdeče svečke za božična drevesca. Ko so ga začeli vrtati, odkod rdeča barva, je povedal, da je imel jeseni nekoliko medenih voščin iz kranjičev, na katere je nalil papricirano sladkorno raztopino — neočiščeno. V pitalnikih so ostale prazne voščine in paprika. Ne da bi voščine izpral, jih je skuhal s papriko vred in dobil popolnoma rdeč vosek...

Naravno je, da tak vosek ni za rabo, kvečemu za sveče ali pa cepilno smolo. Zato naj bodo čebelarji previdni, da ne bo škode. Še marsikdo bo stokal, da ima v panjih polno paprike in da mu je satje pordečilo, meni tega ne bo treba, ker sem sladkor očistil kolikor se je dalo. Res sem imel precej dela, pa se ne kesam, saj sem se prepričal, da s tem ne koristim samo čebelam, marveč tudi sebi.

Kaj pa z rdečim voskom, ali ga lahko očistimo (obelimo)? Seveda se da! Rdečilo, ki ga vsebuje paprika, vzame sonce. O tem sem se jeseni prepričal, ko sem obešal na sonce platnene vreče, skozi katere sem precejal sladkorno raztopino. Čez nekoliko dni so postale popolnoma bele. Kdor bo dobil pri kuhi rdeč vosek, naj ga raztopi in počasi, tako rekoč po kapljah vliva v mrzlo vodo, voščene oblance naj sproti pobira iz vode in meče na perilnik, potem pa z njimi na milo sonce, kjer naj ostanejo čez dan. Od časa do časa jih nekoliko nabrizgamo z vodo, ki belenje pospešuje (kakor pri platnu), čez noč pa jih spravimo pod streho.

Soncu jih izpostavljamo več tednov, dokler rdeča barva ne izgine. Kdaj pa kdaj jih premešajmo, da pridejo tudi spodnje plasti na površje. Sonce ne sme biti tako hudo, da bi se vosek topil. Najboljši čas za beljavo je od srede marca do srede aprila.

Ur.

1000 česenj nameravajo posaditi v okolišu trboveljske podružnice v šestih letih. Tako so sklenili člani podružnice in tako bodo tudi storili, ker je vodstvo podružnice v delovnih in odločnih rokah. Začeli so lani in jih bodo vsako leto posadili 150.

Izmed sadnih dreves je česnja najbolj medovita. Ob česnjem cvetu se čebele zelo opomorejo in če je vreme ugodno, si naberejo še kaj za poznejši čas. Zaradi

tega naj bi čebelarji zlasti to sadno vrsto zasajali. Ni pa samo njena medovitost, ki ji daje vrednost, še večjo, neprimerno večjo korist imamo od njenega zlahnega in sočnega sadu, ki se ga nihče ne brani. Češnja uspeva skoraj povsod in rodi redno vsako leto. Kdor ima otroke in košček zemlje, naj jo posadi zaradi otrok, ki noben sadež tako ne cenijo kakor ravno tega, pa ne samo zavoljo dobrega okusa, marveč tudi zaradi mikavne barve in ker je prvi v letu.

Prizadevajmo si, da bodo tudi druge družnice sledile zgledu trboveljske. Potem bo za naše čebele marsikje boljše. Češenj bi moralo biti toliko, da bi jih bili siti vsi ljudje, pa tudi škorci in kosi, ki so jih zadnje čase začeli kar vprek preganjati kot velike škodljivce sadjarjev in vrtnarjev. Potem bi se tudi nihče ne spotikal nad otročaji, ki se tako radi prikradejo na tuje češnje v goste. Za vse bi bilo božjega daru dovolj!

Nesmiselno zamenjavanje čebelarških izrazov. Odkar smo uvedli v čebelarstvo slovo izraz *satnica* namesto nepravilnega „umetno satje“, so ga začeli čebelarji, posebno mestni, v napačnem smislu uporabljati. Zanje je vse satnica: prazen izdelan sat ali pa tista tanka voščena plošča z vtisnjenimi osnovami celic, ki jo z žico pritrdimo v satnik (leseni okvir). Čim čebele satnico izdelajo, postane iz nje sat. Če se hočemo pravilno čebelarstvo izraziti, bomo rekli: V satnike sem pritrdil satnice, ki so jih čebele naglo prijele in izdelale, tako da imam sedaj mnogo lepih mladih satov; vse stare sate (ne satnice!) bom jeseni podrl, iz voščin pa skuhal vosek. — Ali si je to tako težko zapomniti? Apeliramo na izobražence, da čebelarje opozarjajo na pravilno uporabo izrazov, predvsem pa, da jih tudi sami uporabljajo tako, kakor je prav.

Označevanje matic je pri nas mnogo premalo v navadi. Res je, da se novih reči neradi in počasi oprimemo, kar je v nekem pogledu prav. Saj je med novostmi marsikaj ničvrednega! Toda označevanje matic se je v modernem čebelarstvu tako sijajno obneslo, da bi bilo prav, ako bi se ga oprijeli vsi napredni čebelarji.

Z barvo označene matice se obnesejo zlasti pri našem načinu čebelarjenja, ko moramo matico večkrat poiskati, n. pr. pri prestavljanju. Kako lahko jo je potem najti! Komaj sat izvlečemo iz panja, že se zablišči med čebelami rumeni, rdeči ali srebrni znak, ki smo ga napravili matici na hrbtu kmalu po opravljenju.

Tudi kontrola starosti je pri označenih maticah zelo enostavna. O maticah brez pisma na hrbtu mnogokrat ne vemo, ali so res toliko stare, kolikor nam kažejo naši zapiski. Pride jesen, pa je treba prestaro matico zamenjati z mladico in tedaj se mnogokrat zgodi, da stremo mlado matico v dobri veri, da je stara: panj je prelegel, pa tega nismo opazili.

Nekateri prirezujejo maticam krila, da imajo potem pregled o njih starosti in da jim roji ne uhajajo. Kdor je opazoval matico pri zaleganju in videl, kako se pri tem opira na svoja krila, bo matice raje označeval z barvo. Matica s hudo pristriženimi krili je pohabljena in tudi grda na pogled, saj imajo nekateri čebelarji navado, da ji odstrižejo krila tako rekoč pri korenini. Naj reče kdo kar koli hoče, lepo to ni, čeprav je morda koristno.

Označevanje matic z barvo je kaj lahko opravilo, čim človek premaga živčnost, ki se pojavi pri prvih poizkusih. Potem je praveca igrača, ki postane sčasoma tudi zelo mikavna.

Označevanju se privadimo najbolje na trojih in čebelah, šele potem se lotimo tudi matic.

Vodja društvene čebelarne: Adolf Arko, Ljubljana, Streliška ul. 20. — **Vodja zavarovanja proti kužnim boleznim:** Anton Stefancioza, Donačka gora, p. Rogatec. — **Vodja plemenilne postaje v Kamniški Bistrici:** Janko Malešič, Mekinje pri Kamniku. — **Vodja čebelarških opazovalnic:** Julij Mayer, Dob pri Domžalah. — **Urednik Slov. Ceb.:** Avguštin Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje h. št. 14.

Slovenski čebelar izhaja mesečno. Ureja in za uredništvo odgovarja Avgust Bukovec. Izdaja in zalaga: Slovensko čebelarstvo v Ljubljani. Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo Slovenskega čebelarja v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje 14. Uprava in društvena pisarna: Ljubljana, Tyrševa cesta 21, telefon 35-45, številka ček. računa 11.066.

Clanarina (naročnina) znaša letno 40 din, za inozemstvo pa 50 din.

Tiska J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Poročila o občnih zborih

Ljubljanska podružnica je imela občni zbor v nedeljo 22. decembra 1940. Udeležilo se ga je lepo število članov.

Ker je bil predsednik prof. Raič zadržan, je vodil občni zbor podpredsednik Jakob Babnik. Predsedniško in tajniško poročilo je podal Edi Senegačnik. Iz obeh je razvidno, da se je podružnica lani živo zanimala za potrebe čebelarjev. Odbor je imel vsak mesec sejo. Odborniki so se jih redno udeleževali. Odbor si je v preteklem letu nadel nalogo: 1. ustanoviti rejno okrožje, 2. saditi medovite rastline, 3. postaviti nov čebelnjak za pomladansko pašo. Zaradi lanske katastrofalne letine na ustanovitev rejnega okrožja ni bilo mogoče misliti. Odbor je bil stalno v zvezi z mestno vrtnarijo zaradi nasaditve medovitih rastlin, prav tako pa tudi z mestnim agronomom g. ing. Levstikom, ki je marljivo podpiral težnje podružnice. Najpomembnejša pridobitev podružnice pa je nov čebelnjak za pomladansko pašo, ki ga bo v kratkem postavila v Senožetih pri Jevnici.

Pri volitvah novega odbora je bil ponovno izvoljen za predsednika g. prof. Raič Slavko, v odbor pa gg. Ivo Verbič, Adolf Arko, Sluga Anton, Zupan Jože, dr. Avgust Jenko, Babnik Jakob, Senegačnik Edi in Krejči Mitja.

Podružnica Trbovlje je imela svoj občni zbor dne 8. decembra t. l. Zaradi dela v rudniku je bila udeležba bolj slaba, saj je okoli 60% članov podružnice rudarskega stanu. Po otvoritvi zbora je podal zanimivo poročilo o delovanju podružnice tajnik Lunder. Iz poročila je razvidno, da je podružnica lani uspešno delovala, v kolikor jo niso ovirali izredni časi, v katerih živimo. Podružnica je štela v tem letu 48 članov, ki so zazimili 348 panjev. Zgubila je med letom zvestega člana g. Pušnika, ki se je pri delu v rudniku smrtno ponesrečil. Vse leto so se morali člani boriti z vremenskinimi nepravilnostmi in krmiti svoje čebele od rane pomladi do pozne jeseni, da so jih ohranili pri življenju. Tako katastrofalne letine ne pomnijo niti čebelarji, ki čebelarijo polnih 30 let! Da so dopolnili manjkajočo množino hrane v panjih, so morali kupiti in pokrmiti 1718 kg sladkorja, za katerega so dali 13.176 din. Ker so člani po veliki večini revnega stanu, je bil ta veliki strošek zanje hud udarec. Več članov se je zadalžilo, da so lahko kupili sladkor. Pokrmljeni sladkor pa bo zadostoval v najboljšem primeru do srede marca, in če takrat ne bo lepega vremena, bomo morali zopet kupiti sladkor. Slabe letine se vrste kar zaporedoma. Premogovni revir tudi čebelarim malo paše. Podružnica zavoljo tega uspešno širi in sadi že več let medovite rastline. Lani smo kupili iz drevnice Jelen v Št. Hju pri Velenju 166 prvovrstnih češenj hrustavk. Oddajali smo jih po polovični ceni članom in drugim, ki imajo kaj zemlje. Letos bo podružnica zopet kupila 150 češenj hrustavk.

Čebelarški inventar podružnice se lani ni izpremenil. Dvoje nameravanih članskih zborovanj zavoljo prepovedi v mesecu maju ni bilo. Iz blagajniškega poročila je razvidno, da je imela podružnica lani 17.541,13 din dohodkov, izdatkov pa 16.135 din in se je dosegel prebitok 1480,13 din. Občni zbor je izrekel gg. Lundru in Jenku zahvalo za njuno neumorno delo za podružnico. Vzajemno delo članov iz Trbovelj, Hrastnika in Dola je lahko postaviti drugim za vzgled. Oddajenost jih ne razdvaja, temveč druzi v lepem složnem delu za čim lepši napre-

dek podružnice. Sprejet je bil še delovni načrt za letos in izvoljen je bil zopet stari odbor. Društvo je zastopal na občnem zboru podružnice urednik g. Bukovec. Skozi dolgo vrsto let že prihaja na obč. zbere podružnice, tako da si člani zbora brez njegove skoro predstavljeni ne morejo. Le kdo bi znal v obupana srca čebelarjev vliiti toliko ognja in ljubezni do čebel kot on!

Sklenili smo, da priredimo dvoje članskih zborovanj. Ako bodo razmere dopuščale, bomo priredili tombolo in veselico; čisti dobiček bomo porabili za nakup medovitih rastlin. O tem bo sklepal še odbor. Nato je zaključil predsednik Hauck zbor, želeč vsem članom prav medeno in srečno novo leto.

Podružnica v Naklem je zborovala dne 26. januarja. Obisk je bil zelo dober, saj se člani zavedajo, kolike važnosti je skupna organizacija za čebelarji napredek in koliko koristi ima posameznik od nje. Število članov je nekoliko padlo, ker so čebelarji iz okoliša Letenc in Gorič ustanovili svojo podružnico.

Na občnem zboru smo sklenili, da priredimo letos pri čebelarju Erženu v Zabukovju predavanje, ki ga bo imel g. refer. Okorn. Tudi Zveza v Kranju nam je to predavanje že odobrila in bomo pravočasno naznanili, kdaj bo. Upajmo, da nas bo g. Eržen z veseljem sprejel, saj ga pridemo počastiti za njegovo 50 letnico čebelarjenja.

Nameravamo prirediti tudi predavanje v Strahinju pri g. Markiču. Na ta sestanek bomo povabili g. Bukovca, da nam pove kaj zanimivega, saj je on ustanovitelj naše podružnice. Upamo, da bo prišel! Imeli bomo tudi več domačih sestankov. Prosim bomo g. Ravnika iz Kranja, ki nam vedno rad pomaga, da pride med nas, za kar se mu že sedaj zahvaljujemo.

Skrbi nas vse, kako bodo letos naše čebele prezimile, ko je bilo lani tako slabo zanje, in tudi papriciran sladkor nas boga. Bojimo se, da ne bo za čebele. Ko sem bil l. 1910, na Ogrskem v vojaki, sem se seznanil z nekim narednikom ognjicarjem, ki je imel mnogo čebel, vse v koših. Večkrat sem ga obiskal, pa mi je nekoč potožil, da paprika tako učinkuje na čebele, da so kar norčave. Tudi meni se zdi, da več škoduje kot koristi, vrh tega je pa po vseh kotih panja raznečena, kar gotovo ni v redu že zaradi suage volje.

Naše strokovnjake prosimo, naj gospodom, ki o papriki odločajo, na glas povedo, kako je s takim sladkorjem in da nam naj dajo takega, ki ustreza času in napredku.* Krizaj Franc.

* Če bom le imel še kaj sape! Ur.

* Saj smo že vse storili, da bi zopet dobivali sladkor z žaganjem ali prahom od oglja, pa nismo ničesar opravili. Ne bojte se za čebele, paprika jim ne bo škodovala, se boste sami prepričali da je to res. Kdor ni sladkorja očistil, kakor smo nasvetovali, bo pa sedaj papriko pometal iz panjev. — Ur.

**Prispevajte za nakup
čebelarških filmov!**

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarškimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarškega društva.

**Največja zaloga čebelarških
potrebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarške potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**